

**Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare**

2

**Banca Mondială:
protecția investitorilor în RM mai
trebuie îmbunătățită**

3

**Retrospectiva
asigurărilor agricole 2013**

4

BNM suspectează câteva bănci de speculații pe piața valutară

Banca Națională a Moldovei (BNM) suspectează un șir de bănci de acțiuni speculative de cumpărare a valutei la un preț ridicat. Potrivit agenției "INFOTAG", regulatorul pieței a creat operativ săptămâna trecută un grup de lucru cu specialiști din cadrul BNM, care au studiat vânzarea de către bănci a dolarului SUA și euro.

Potrivit spuselor guvernatorului BNM, Dorin Drăguțanu, grupul a depistat un șir de bănci, implicate în acțiuni speculative, legate de stabilirea unor cursuri valutare, de vânzare/cumpărare a valutei, prea mari și nefondate.

Specialiștii unui șir de bănci au explicat corespondentului "INFOTAG" că necesitatea acestora de valută este dictată de cererea clienților de cumpărare a euro și dolari SUA.

"În general, cereri au venit din partea companiilor din sectorul energetic, care achită importul surselor energetice în Moldova", a spus unul din interlocutorii agenției.

"BNM s-a implicat în situație și a vândut valută mai mult decât volumele obișnuite", a spus viceguvernatorul BNM, Marian Moloșag, care califică situația de pe piața valutară drept una "artificială".

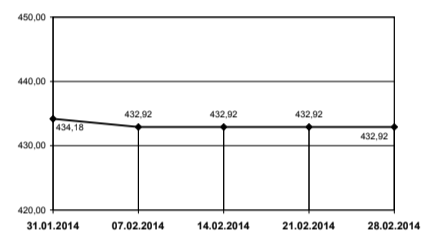
Potrivit spuselor sale, BNM va aștepta reacția pieței, considerând că saltul euro și a dolarului SUA "este nefondat", și acei, care astăzi se lasă duși de panică și cumpără valută la un curs ridicat, vor pierde după ce cursul leului moldovenesc se va stabili.

La BNM atrag atenția la aspectul că pe piețele internaționale nu a avut loc o astfel de majorare a cursului euro față de dolarul SUA, cum ar fi, de exemplu, în Moldova.

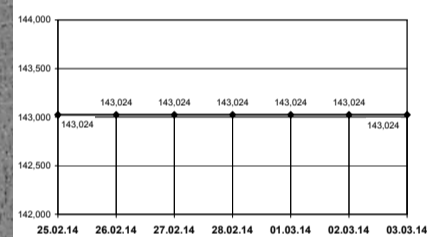
"INFOTAG" precizează: Pe piața interbancară de joi, BNM a vândut \$20 mil. Până acum regulatorul pieței nu a efectuat operațiuni de acest gen în astfel de proporții.

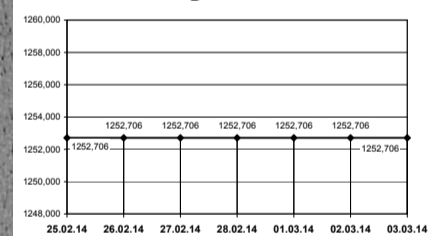
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar
5.03.2014

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	13.6417
EUR	1	18.7732
UAH	1	1.4436
RON	1	4.1547
RUB	1	0.3772

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

În perioada 24-28 februarie 2014 la Bursa de Valori a Moldovei au fost încheiate 12 tranzacții cu acțiunile a 10 emitenți. Volumul total al tranzacțiilor a constituit 203,5 mii lei.

În Secția de Bază a Burselor (piața interactivă) au fost tranzacționate valorile mobiliare a 7 emitenți în volum total de 154,2 mii lei. Prețul de piață al acțiunilor „Victoriabank” a crescut de la 32 până la 33,50 lei.

În Secția Tranzacțiilor Directe s-au înregistrat 2 tipuri de tranzacții în sumă de 49,3 mii lei. În cadrul licitațiilor cu strigare au fost vândute acțiunile a 2 emitenți: „Bucuria” – 10 lei per acțiune și „Lusmecon” – 28,79 lei per acțiune.

Prin intermediul ofertei publice pe piața secundară Can Alexandra a procurat 2,44% din acțiunile societății din Chișinău „Artima” cu 1,10 lei per acțiune. Volumul total al tranzacției a constituit 45,2 mii lei.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere).

Informații la telefonul: 022 27-76-36.
Bursa de Valori a Moldovei

www.moldse.md

**În atenția acționarilor,
Societăților pe Acțiuni și
participanților profesioniști
ai pieței financiare!**

Ziarul Capital Market, în baza campaniei de abonare pentru anul 2014, desfășoară acțiunea „Abonează-te la ziarul Capital Market”.

Abonații vor primi o **reducere de 10 la sută** la publicarea raportului financiar.

Pe lângă aceasta, abonații ziarului vor putea, în calitate de bonus, să obțină informația despre anunțurile și dările de seamă ale Societăților pe Acțiuni publicate anterior în ziar.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 28 februarie 2014 a avut loc ședința ordinară a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Ca rezultat al neexecutării, în mod repetat, de către administratorii unor asociații de economii și împrumut a prescripțiilor stabilite prin hotărârile Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 36/1 din 02.08.2013 „Cu privire la prescrierea unor asociații de economii și împrumut de a întreprinde măsuri în vederea conformării condițiilor de licențiere” și nr. 59/4 din 14.12.2013 „Cu privire la executarea Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 36/1 din 02.08.2013”, Consiliul de administrație a aprobat hotărârea conform căreia se retrag licențele pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, A.E.Î. „TRESTIENI-INVEST”, „POPINȚENI” și „FINCORDAN”, cu prescrierea depunerii la CNPF, în decurs de 10 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a hotărârii, a licențelor retrase, precum și inițierea procedurii de lichidare din proprie inițiativă, în termen de 30 de zile lucrătoare din data intrării în vigoare a hotărârii.

Examinând materialele prezentate, Consiliul de administrație a decis să înregistreze prospectul ofertei publice de acțiuni pe piața primară a Băncii Comerciale „EuroCreditBank” S.A. în sumă de 35 000 000 lei. Societatea are înregistrat un capital social în mărime de 108 000 000 lei, divizat în 10 800 000 acțiuni ordinare nominative cu VN – 10 (zece) lei/acțiune.

La ședință a fost autorizată reorganizarea:

– Societății pe acțiuni „PISCICOL NORD” prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniu la societatea nou-creată „IHTIO-AGRO” S.R.L.;

– Societății pe acțiuni „AGROVIN BULBOACA” prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniu la societățile nou-crete S.R.L. „CASTEL MIMI”, S.R.L. „SPIRITS

AND DISTILLED TRADE”, S.R.L. „LEONARDO CELLARS” și S.R.L. „DOMENIILE SPEIA PRIM”.

În urma examinării cererilor prezentate, în cadrul ședinței, s-a decis să fie reperfectate licențele:

– Companiei de Asigurări „KLASSIKA ASIGURĂRI” S.A. seria CNPF nr. 000619, eliberată la 2 august 2010, pe termen nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu excluderea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: str. Pușkin 35, nr. 3, mun. Chișinău; str. 31 August 1989, 12/4, or. Drochia; str. Prieteniei 2, or. Briceni.

– Societății de Asigurări-Reasigurări „DONARIS GROUP” S.A. seria CNPF nr. 000657, eliberată la 29 martie 2011, pe termen nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu: a) includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: bd. Moscova nr. 6, mun. Chișinău; str. Lenin 113, mun. Comrat; b) excluderea următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: s. Iurcenii, r-nul Nisporeni.

Consiliul de administrație al CNPF a avizat înregistrarea de stat a modificărilor operate în documentele de constituire a Societății de Asigurări „ACORD GRUP” S.A. privind modificarea art. 2 pct. (9) din Statut, prin includerea sediului reprezentanței Bălți din str. Pușkin 21, mun. Bălți. De asemenea, a fost avizată și înregistrarea de stat a modificărilor operate în datele Societății de Asigurări „ACORD GRUP” S.A. înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice la Oficiul Teritorial al Camerei Înregistrării de Stat, privind modificarea adresei juridice a reprezentanței Bălți din str. Ștefan cel Mare 6/2, mun. Bălți, în str. Pușkin 21, mun. Bălți.

Agencia proprietății publice a anunțat prima rundă de privatizare din anul curent

Agencia Proprietății Publice (APP) a anunțat vineri despre desfășurarea primei runde de vânzare a proprietății publice din anul 2014. Potrivit agenției „INFOTAG”, cu referință la APP, cererile de participare la concursul investițional de vânzare a cinematografelor din Glodeni, Fălești și Leova se primesc până la data de 4 aprilie. Cinematografele se vor vinde cu un preț inițial care va varia de la 430 mii la 1,25 mil. lei. Totodată, investițiile noilor proprietari trebuie să constituie în următorii trei ani cel puțin 1,2-2 mil. lei.

Pentru concursul comercial de privatizare au fost propuse acțiuni ale ICȘ Rif-acvaaparap și Eliri, deținute de stat, precum și complexe de proprietate ale 22 de întreprinderi de stat. Printre acestea – uzinele Vibropribor și Jiuviaer, câteva ferme avicole, ferma de creștere a cailor de rasă AT-Prolin (Ceadâr-Lunga), împotriva vânzării căreia s-au pronunțat autoritățile Găgăuziei, hotelul „Zarea” din Chișinău, sanatoriul din Sergheevca (Ucraina). Statul speră să obțină de pe urma privatizării acestor obiecte circa 600 mil. lei.

Pentru 2 aprilie este preconizată licitația cu strigare pentru vânzarea a patru complexe de proprietate, șapte complexe imobiliare și trei obiecte nefinisate. Prețul inițial al obiectelor, în linii generale, în teritoriu este de circa 80 mil. lei.

Pentru licitația cu reducere au fost propuse șase obiecte nefinisate în mediul rural cu un preț inițial de 120-170 mii lei. Prețul inițial se poate reduce în cadrul licitației cu peste 50%.

În perioada 8-11 aprilie la Bursa de Valori va avea loc o licitație cu strigare de vânzare a pachetelor de acțiuni deținute de stat. Pentru vânzare vor fi propuse pachetele de acțiuni ale 34 societăți pe acțiuni, aproape la jumătate din întreprinderile propuse statul deține pachetul majoritar de acțiuni. Multe dintre acestea au fost propuse repetat pentru vânzare, dar fără succes.

„INFOTAG” precizează: Guvernul a organizat în 2013 o singură rundă de privatizare, în luna decembrie. S-a reușit vânzarea a doar 14 din 91 obiecte propuse, în sumă de 112 mil. lei, fiind planificate venituri anuale de 240 mil. lei.

Pentru anul 2014 veniturile de pe urma privatizării, de asemenea, sunt planificate la nivelul a 240 mil. lei.

HOTĂRÎRE

cu privire la prescrierea unor asociații de economii și împrumut de a întreprinde măsuri în vederea respectării prevederilor legislației

Nr. 11/4 din 06.02.2014

Monitorul Oficial nr. 35-41/173 din 14.02.2014

***

În cadrul supravegherii activității asociațiilor de economii și împrumut s-a constatat nerespectarea de către unele asociații a prevederilor art. II din Legea nr. 95 din 03.05.2012 „Pentru modificarea și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21 iunie 2007” (Monitorul Oficial al Republi-

cii Moldova, 2012, nr. 149-154, art. 486), care prevăd conformarea în termen de 12 luni a statutelor și regulamentelor interne cerințelor legislației în vigoare.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 8 lit. b) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d) și lit. r), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 9 alin. (2) lit. e), art. 26 alin. (3) și alin. (4), art. 46

alin. (1), art. 49 alin. (1) lit. c) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 112-116, art. 506), art. 2, art. 7 alin. (1) lit. c), art. 17 lit. c) din Legea nr. 220-XVI din 19.10.2007 „Privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 184-187, art. 711), pct. 5 lit. b) din Regulamentul cu privire la eliberarea avizului pentru înregistrarea de stat a asociațiilor de economii și împrumut, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 15/11 din 17.04.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 154-156, art. 430), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se prescrie administratorilor asociațiilor de economii și împrumut, enumerate în anexă, aducerea statutelor în concordanță cu cerințele legislației în vigoare, cu prezentarea acestora Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în vederea obținerii avizului pentru înregistrarea de stat, în termen de 30 de zile lucrătoare din data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

2. Se avertizează administratorii asociațiilor de economii și împrumut enumerate în anexă cu suspendarea operațiunilor bancare, în cazul nerespectării prevederilor pct. 1 din prezenta hotărâre.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale plasamente colective și microfinanțare.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

VICEPREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE

Iurie FILIP

Chișinău, 6 februarie 2014.

Nr. 11/4.

Anexă la Hotărârea CNPF nr. 11/4 din 06.02.2014

Nr.	Denumirea	Adresa	IDNO
1.	AEÎ „Bădiceni”	s. Bădiceni, r-nul Soroca	1003607005686
2.	AEÎ „Boianca Nord”	s. Gribova, r-nul Drochia	1003607001172
3.	AEÎ „Credite din Terebna”	s. Terebna, r-nul Edineț	1004604000665
4.	AEÎ „Cuconeștii Noi”	s. Cuconeștii Noi, r-nul Edineț	1004604000539
5.	AEÎ „Glinjeni”	s. Glinjeni, r-nul Fălești	1003602005175
6.	AEÎ „Gordinești-Edineț”	s. Gordinești, r-nul Edineț	1003604152039
7.	AEÎ „Grigal-Nord”	s. Balatina, r-nul Glodeni	1011602004511
8.	AEÎ „Haragiș”	s. Haragiș, r-nul Cantemir	1003603002469
9.	AEÎ „Holmagea”	s. Iujnoe, r-nul Cahul	1004603002167
10.	AEÎ „Hristici”	s. Hristici, r-nul Soroca	1003607006786
11.	AEÎ „La Căsuți”	s. Cosăuți, r-nul Soroca	1004607001250
12.	AEÎ „Orhei Credit”	str. V. Lupu, 80, or. Orhei	1003606150453
13.	AEÎ „Valea Teiului”	s. Chiperceni, r-nul Orhei	1004606001987
14.	AEÎ „Purcari”	s. Purcari, r-nul Ștefan Vodă	1003608000046
15.	AEÎ „Rădeni”	s. Rădeni, r-nul Călărași	1003609003985
16.	AEÎ „Risipeni”	s. Risipeni, r-nul Fălești	1003602018502
17.	AEÎ „Sistemcredit”	s. Pîrlița, r-nul Fălești	1006602007871
18.	AEÎ „Unțești”	s. Unțești, r-nul Ungheni	1003609001682
19.	AEÎ „Visoca”	s. Visoca, r-nul Soroca	1003607001563
20.	AEÎ „Zîmbreni”	s. Zîmbreni, r-nul Ialoveni	1003600110871
21.	AEÎ „Cucoareanca”	s. Cucoara, r-nul Cahul	1003603003318

Banca Mondială: protecția investitorilor în RM mai necesită îmbunătățiri

Orice investitor străin caută garanții pentru capitalul pe care intenționează să-l plaseze pe anumite piețe. Republica Moldova este o țară cu un risc ridicat, precum cel de depreciere a monedei naționale. Astfel, investitorul cere, în primul rând, legi și reglementări predictibile. Raportul Băncii Mondiale pentru anul 2013, Doing Business, plasează țara noastră pe locul 80 în ceea ce privește protecția investitorilor.

Experții Băncii Mondiale (BM) au atenționat că Republica Moldova trebuie să accelereze reformele, astfel încât mediul de afaceri autohton să fie competitiv și atractiv pentru investitorii străini. Deocamdată, avem un nivel critic al unor indicatori esențiali, precum stabilitatea macroeconomică, instruirea și abilitățile forței de muncă, dar și unele probleme în sectorul financiar sau în comerțul transfrontalier. În cadrul unei conferințe recente, managerul de țară al BM, Abdoulaye Seck, a anunțat că, în septembrie curent, va fi prezentat proiectul de susținere a RM pentru următorii patru ani, în vederea consolidării mediului de afaceri și a competitivității pe piața comunitară unică. În schimb, BM așteaptă reforme critice care să asigure un climat favorabil investițiilor.

Dinu Armașu, directorul executiv al Asociației Investitorilor Străini din Moldova, susține că mediul de afaceri autohton are, într-adevăr, nevoie de reglementări îmbunătățite, mai ales în ceea ce privește transparența în procesul decizional, însă "e periculos să faci reforme doar prin implementarea acelor exemple din raportul Doing Business fără a înțelege ce exact trebuie de schimbat, în cadrul legal, pentru mediul antreprenorial. În același timp, e important să nu fie distorsionată practica corporatistă mondială și să nu fie făcute presiuni asupra acționarilor majoritari ai companiilor", a spus el.

BM recomandă spre implementare în RM un șir de practici globale bune pentru o mai mare protecție a investitorilor, cum ar fi: măsuri mai dure împotriva directorilor implicați în tranzacții prejudiciabile cu părți afiliate, deschiderea registrelor companiilor pentru a putea fi verificate de către acționari precum și facilitarea reparării prejudiciilor acționarilor în instanțele judiciare.

De asemenea, experții BM susțin că și protecția acționarilor minoritari nu trebuie uitată și propune să fie îmbunătățit indicele măsurii de răspundere a directorului, indicator care este, momentan, sub media europeană și a Asiei Centrale.

În viziunea directorului Direcției generale executive a Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), Elena Pui, "sectorul valorilor mobiliare, al asigură-

rilor și cel al microfinanțării au un potențial enorm în Moldova și reprezintă rezerve nevalorificate în care pot fi direcționate fluxuri investiționale importante, chiar dacă indicatorii acestor sectoare sunt încă modești". Ea susține că evoluția acestora au avut un trend pozitiv anul trecut.

Potrivit datelor CNPF, în 2013, piața asigurărilor a fost în creștere cu 8,5% față de anul precedent și a înregistrat 1,18 mlrd. lei prime brute subscrise, însă valoarea investițiilor directe, în special cele străine, în acest sector continuă să fie destul de redusă.

Elena Pui remarcă că "piața valorilor mobiliare nu dispune de varietatea de instrumente financiare necesare atragerii investițiilor, în acest scop sunt utilizate frecvent tranzacțiile cu acțiuni ordinare". De altfel, este unicul instrument folosit actualmente pe piața respectivă.

În 2013, prin intermediul emisiunilor mobiliare au fost atrase investiții în valoare de 950 mil. lei, iar percepția investitorilor pe piața secundară a devenit mult mai bună, întrucât au fost efectuate tranzacții în valoare de 1,7 mlrd. lei sau cu 37% mai mult decât în anul 2012. Investitorii apelează la mecanisme de piață transparente, adică la tranzacțiile bursiere care au depășit valoarea anului precedent de 1,3 ori.

Și sectorul de microfinanțare a dispus de un nivel de lichiditate comod și a înregistrat un profit moderat anul trecut. Prin intermediul asociațiilor de economii și împrumut și a organizațiilor de microfinanțare au fost contractate servicii în valoare de peste 2 mlrd. lei.

"Este imposibil de înțeles procesul investițional fără a lua în calcul armonizarea legislației naționale cu directivele UE, mai ales cele ce țin de dreptul comercial internațional sau de dezvoltare a afacerilor. În UE sunt cerințe mult mai stricte decât în Moldova în ceea ce privește înființarea și dezvoltarea unei afaceri. Spre exemplu, în UE există cerințe privind minimul de capital, ceea ce nu se regăsește în legislația noastră", explică Eugen Osmochescu, director executiv Corporația de

Finanțare Internațională (CFI). El mai accentuează că RM are nevoie de mai multe eforturi pentru a atrage investițiile străine directe sau chiar locale.

Datele Băncii Naționale a Moldovei (BNM) arată că stocul investițiilor străine directe (ISD) a crescut cu 174,86 mil. dolari în primele nouă luni ale anului trecut sau cu 35% mai mult decât în aceeași perioadă a lui 2012. În consecință, stocul ISD a constituit 3,60 mil. dolari. Peste 53% din stocul respectiv, acumulate în capitalul social, le-a revenit investitorilor din UE, în special celor din Olanda și Cipru, în timp ce investitorilor din CSI le revine o cotă de doar 11,5% din stocul ISD.

Menționăm că în 2013 a intrat în vigoare Legea privind piața de capital, cu scopul de a crea o piață echitabilă și transparentă. În conformitate cu această lege se va crea fondul de compensare a investitorilor pentru cazul în care o societate de investiții va intra în insolabilitate. Tot pentru protecția drepturilor investitorilor sunt și cerințele prudențiale, de management eficient a unei societăți de investiții, în așa fel încât să fie asigurată o piață competitivă în raport cu cea din UE.

Evenimentele din ultimii doi ani de pe piața de capital, mai ales tranzacțiile de tip raider, au determinat CNPF să elaboreze, de curând, un proiect de lege prin care să fie completată și modificată Legea privind piața de capital, care va asigura reforma sistemului de evidență a dreptului de proprietate. Totodată, este promovat un alt proiect, care prevede completarea și modificarea Legii societăților pe acțiuni prin care să fie protejate și mai mult drepturile și interesele investitorilor și acționarilor de pe piața de capital. "Va fi exclusă orice tratare univocă a legii, întrucât sunt incluse prevederi exhaustive ce vizează convocarea adunărilor generale ale acționarilor, alegerea organelor de conducere a unei societăți etc. Acest proiect de lege este mult mai ambițios decât cel anterior și speranța noastră este că protecția investitorilor să fie cât mai vizibilă", afirmă Elena Pui.

Lilia PLATON

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Ministerul agriculturii a format un grup de lucru pentru salvarea AROMA S.A.

Pentru a salva de la faliment combinatul de vinuri și divinuri Aroma S.A., Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a format un grup de lucru, condus de viceministrul Sergiu Ghețiu. Ministrul Vasile Bumacov a semnat ordinul respectiv.

În documentul citat de agenția "INFOTAG" se spune că comisia a fost constituită cu scopul rezolvării problemelor întreprinderii, apărute după ce Curtea de Apel Chișinău a inițiat procedura de insolabilitate a acesteia și a dispus evaluarea, până la 24 martie, a planului de restructurare a fabricii, elaborat de administratorul procedurii de insolabilitate, Veaceslav Timotin.

Ordinul obligă grupul de lucru să efectueze o evaluare a planului până la 17 martie, să elaboreze un plan de acțiuni pentru îmbunătățirea situației de la întreprindere, dar și să se pronunțe pe marginea raportului companiei General Expert, care a evaluat patrimoniul combinatului Aroma. În opinia lui Vasile Bumacov, activele au fost subestimate intenționat și anul trecut ministrul calificase evoluțiile din jurul combinatului drept acțiuni raider.

"INFOTAG" precizează: Întreprinderea de Stat Aroma are circa 50 de creditori, cărora le datorează circa 250 mil. lei, având cele mai mari datorii față de Banca de Economii - 51,9 mil. lei și 470 mii euro, precum și față de FinComBank - 36,7 mil. lei.

BNA refuză eliberarea certificatelor „Cartea Verde” companiei GRAWE CARAT

Potrivit unui comunicat de presă al GRAWE Carat, compania nu poate elibera certificate „Cartea Verde” din motiv că BNA refuză, în mod abuziv, executarea Deciziei definitive și irevocabile a Curții de Apel.

De mai bine de o lună de la decizia Curții de Apel, GRAWE CARAT nu a primit certificatele „Carte Verde”, deși are dreptul să le elibereze, fiind membru cu drepturi depline al BNA. „Din punctul nostru de vedere, acțiunile BNA sunt extrem de abuzive. Decizia Curții de Apel este definitivă și irevocabilă, iar BNA este obligată să respecte această decizie și să returneze certificatele „Carte Verde” ale companiei noastre. Este ilegal ceea ce se întâmplă în acest moment și vom continua lupta pentru apărarea drepturilor noastre în instanțele superioare naționale și internaționale”, a declarat Peter Hronovsky, membru al Consiliului de Administrație GRAWE Carat.

În comunicat se mai spune că, începând cu 29 ianuarie 2014, Victor Ciilbic și alte persoane cu funcții de răspundere care gestionează activitatea BNA, în mod abuziv, se eschivează de la executarea deciziei Curții de Apel, invocând temeuri ilegale, false și formale privind imposibilitatea executării și refuză returnarea certificatelor „Carte Verde” în număr de 71 000 de blanchete. BNA continuă să cauzeze daune materiale de proporții companiei GRAWE Carat și sfidează demonstrativ normele legale și de conduită profesională.

Reamintim că, în luna octombrie, companiei GRAWE Carat i-a fost retrasă ilegal autorizația de eliberare a certificatelor „Carte Verde” ca urmare a acțiunilor cu efect de cartel ale SA "Moldasiq" S.A., CIA "Asito" S.A., CA "Victoria Asigurări" S.A. și CA "Klassika Asigurări" S.A., toate companii-membre cu drepturi depline ale Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule (BNA).

InfoMarket

CAPITAL Market

Împreună
în lumea finanțelor
Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresa: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ
A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,
Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,
Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI
Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

capital@market.md, ziarlcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR:

225139437,
c/f 1003600114204,

BC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca", SA,
fil. 11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate. Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup"

Retrospectiva asigurărilor agricole 2013

Agricultura este, practic, unicul business care este făcut sub cerul liber. În condițiile în care hazardurile naturale sunt tot mai frecvente, un agricultor ce nu-și asigură plantațiile sau animalele, fie crede că este un favorit al sorții, fie nu-i pasă de bunăstarea de mâine a business-ului pe care îl are azi. Dacă e să analizăm datele statistice, atunci putem deduce că doar unu la sută dintre toți producătorii agricoli din Moldova practică să asigure culturile și animalele. Despre totalurile în domeniul asigurărilor agricole 2013 și prognozele pentru 2014 am discutat cu reprezentanții a patru companii de asigurări care au dreptul să facă asigurări agricole în Moldova.

ANUL 2013 – MAI BUN PENTRU AGRICULTURĂ

Se pare că unii dintre cei care au decis, anul trecut, să nu cheltuiască bani pentru asigurări în agricultură, au avut norocul să nu fie în pierdere, deoarece anul 2013 a fost unul cu mai puține calamități naturale. Acest lucru este demonstrat și de datele Biroului Național de Statistică. Astfel, producția globală agricolă în gospodăriile de toate categoriile (întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile populației) în anul 2013, a marcat 138,3% față de anul 2012. Majorarea producției globale agricole a fost determinată de creșterea accentuată a producției vegetale – cu 61,8%, în timp ce producția animalieră a crescut doar cu 0,7%.

Ion Buza, șeful secției asigurări agricole, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” susține că societatea acordă servicii de asigurare în agricultură începând cu toamna anului 2007.

„În ultimii ani se simte o acutizare a influenței negative a calamităților naturale asupra culturilor agricole. Aceasta se explică prin efectul încălzirii globale. Spre exemplu, anul 2012 a fost marcat printr-o secetă foarte puternică care a produs agriculturii pierderi de peste 2 mld. lei. Pe când anul 2013 s-a evidențiat prin ploi puternice cu furtuni și căderi de grindină. Pe viitor, serviciile meteorologice internaționale și savanții din domeniu prognozează o intensificare a efectelor negative asupra diferitor domenii ale vieții omului, dar mai ales asupra agriculturii”, crede Buza.

Oleg Galbură, șef secție asigurări agricole, compania de asigurări „Moldasig” a declarat că, în general, anul 2013 a fost unul bun pentru agricultori. Au fost căpătate recolte înalte de grăunțoase, în special porumb, dar și de floarea soarelui, sfeclă de zahăr, fructe și struguri. Pentru noi, ca asigurători, anul 2013, nu a adus rezultatele la care ne așteptam, deși, pe contractele expirate în anul 2013, au fost achitate despăgubiri nesemnificative.

„Nivelul foarte înalt al despăgubirilor de asigurare achitate de companie în anii precedenți (2011 și 2012), în pofida unei baze solide de reasigurare, a avut un impact negativ asupra portofoliului de asigurări agricole. Rata înaltă a daunelor achitate pentru contractele din anul 2011 (126%) și cele din 2012 (168%), condiționa-

te de grindină și seceta excesivă, au pus în gardă reasurătorii externi, care au înăspriț brusc condițiile de colaborare, iar în unele cazuri chiar și au refuzat colaborarea cu noi. Totodată, conducerea companiei a limitat numărul de contracte încheiate. În special, a fost refuzată asigurarea culturilor de sfeclă de zahăr, care a provocat pierderi enorme în ultimii trei ani”, a ținut să menționeze Oleg Galbură.

Alexandru Zgardan, directorul Companiei de asigurări „Garantie”, susține că anul agricol 2013 s-a dovedit a fi unul cu suficiente precipitații. Astfel că, până la urmă, au avut de câștigat doar acele companii de asigurare care și-au asumat riscuri și au încheiat contracte de asigurare.

Zgardan a declarat că acesta este un tip de asigurare foarte specific, care necesită specialiști bine pregătiți. „În Republica Moldova este foarte neobișnuit comportamentul asiguraților, mai ales a celor din domeniul agriculturii și anume este vorba despre faptul că asigurații se așteaptă să primească despăgubiri în valoare minimă a primelor achitate chiar dacă nu au avut loc cazuri asigurate. La fel, contractele în acest domeniu sunt foarte complexe și implică calcule avansate, pe care puțini clienți le conștientizează. Spre exemplu, clienții rar înțeleg că companiile de asigurare nu asigură scăderea calității produselor agricole sau a riscurilor legate de modificările în prețuri la anumite produse agricole, ci asigură cantitatea recoltată de culturi asigurate. Deci, e mult de lucru pe acest front”, a spus Zgardan.

Călin Tomuleț, șef secție asigurări CA „Klassika Asigurări” a spus că, „pentru companie, anul 2013 a fost unul de început la capitolul asigurări în agricultură, deoarece la sfârșitul anului 2012 am finalizat toate procedurile necesare obținerii dreptului de a presta servicii de asigurare în agricultură. În general a fost un an bun pentru producătorii agricoli și, respectiv, pentru noi, în calitate de companie de asigurări, care ne-am ocupat de protejarea culturilor de eventualele riscuri”.

CIRCA 92,9 MIL. LEI PRIME SUBSCRISE ÎN ASIGURĂRILE PENTRU AGRICULTURĂ ÎN 2013

Reprezentantul Societății „Moldcargo” susține că primele subscrise la asigurarea culturilor agricole și a animalelor domestice, în anul 2013, au constituit 10,035 mil. lei. „Din totalul de 120,089 mil. lei, prime subscrise de societate în anul 2013, cota asigurării subvenționate în agricultură constituie 8,3%”, a menționat Ion Buza.

Oleg Galbură a ținut să mențio-

neze că în anul 2013, compania de asigurări „Moldasig” a subscris prime de asigurare în mărime de circa 338,4 mil. lei. „Din această sumă, circa 22%, sau 75,2 mil. lei, au fost subscrise în baza contractelor de asigurare a bunurilor producătorilor agricoli. Este un indicator foarte bun, mai ales că ne-am focusat pe lucrul cu producătorii agricoli mari, asigurând, în special, culturile multianuale (livezi, vii) de riscuri precum grindina și înghețurile. De secetă excesivă au fost asigurate suprafețe nesemnificative. Anume seceta excesivă a fost cel mai solicitat risc de către producătorii agricoli în primăvara anului 2013, motiv pentru care, cu părere de rău, o parte din clienții noștri au „migrat” către alte companii”, a informat Galbură.

Călin Tomuleț a ținut să menționeze că „Klassika Asigurări” a avut anul trecut o politică prudentială la capitolul selectării clienților doritori de a-și asigura culturile. În acest sens, Tomuleț consideră că, producătorii agricoli care s-au adresat la compania „Klassika Asigurări” pentru a încheia un contract în domeniul asigurărilor agricole, pot fi împărțiți în trei categorii: clienții-fideli, care au beneficiat de alte produse ale companiei, iar la lansarea acestui nou produs, au decis să-l contracteze; clienții „migranți” de la alte companii ce prestează servicii de asigurare în agricultură și clienții noi care, pentru prima dată, au încheiat cu compania un contract de asigurare în agricultură. „Klassika Asigurări” a fost foarte atentă anume la cea de-a doua categorie de clienți. Toate acestea deoarece i-am calificat drept potențiali clienți problematici. „Or, „Klassika Asigurări”, în calitate sa de companie nouă pe acest segment de asigurare, în anul 2013 nu a avut ca prioritate numărul de contracte și cifra mare de prime brute subscrise, ci siguranța companiei și obținerea de experiență”, a ținut să menționeze Tomuleț.

Potrivit lui, primele brute subscrise în anul 2013 de „Klassika Asigurări” în baza contractelor cu producătorii agricoli, au constituit aproximativ 300 mii lei, iar compania nu a achitat careva despăgubiri. „Le considerăm ca fiind rezultate bune, iar pentru anul curent vom păstra politica din anul precedent. Un alt principiu pe care intenționăm să-l păstrăm și pentru viitor este informarea meticuloasă a clienților despre prevederile contractuale. Or, constatarea noastră este că, producătorii agricoli care ani în șir și-au asigurat culturile, nu studiază contractul, nu cunosc lucruri elementare despre cazurile când se consideră produsul riscul asigurat, cuantumul

franșizei, nivelul acoperirii despăgubirii de asigurare în caz de survenire a riscului”, a declarat Tomuleț.

Alexandru Zgardan a declarat că SA „Garantie” a subscris prime brute pentru asigurarea subvenționată în agricultură în sumă de 7,37 mil. lei, dintre care 1,38 mil. lei sunt prime acumulate din asigurarea animalelor și 5,99 mil. lei – din asigurarea culturilor agricole. „Primele subscrise din asigurarea subvenționată de agricultură au constituit 23% din totalul de prime subscrise de către compania „Garantie” pentru anul 2013”, susține Zgardan.

COLABORAREA CU STATUL

Ion Buza susține că colaborarea cu statul, la moment, este limitată la executarea Legii privind asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură nr. 243 din 08.07.2004. „Luând în considerație situația privind intensificarea efectelor climatice negative asupra agriculturii, ne-am dori o colaborare mai strânsă, mai ales în domeniul contracarării efectelor negative a riscurilor catastrofale cum este seceta excesivă. În aceste domenii, societățile de asigurări, fără implicarea statului, nu vor putea face față unor astfel de catastrofe care aduc daune substanțiale culturilor agricole de suprafețe extinse și, concomitent, la limitarea riscurilor preluate de societățile de asigurări. În acest context, se cere aducerea bazei normative existente în conformitate cu provocările actuale și cu practica altor țări”, a opinat Buza.

Oleg Galbură susține că statul și-a onorat obligațiunile sale, achitând subvențiile pe care le-a solicitat compania „Moldasig” pe contractele încheiate în prima jumătate a anului 2013. „Cât privește contractele încheiate în toamna anului 2013, subvențiile pentru acestea încă nu au fost achitate companiei, iar termenul legal de 60 zile calendaristice a fost deja depășit. Motivul este că încă nu fusese aprobat Regulamentul cu privire la subvenționare pentru anul 2014”, a ținut să remarce Galbură.

Călin Tomuleț califică ca fiind pozitivă colaborarea companiei „Klassika Asigurări” cu statul la capitolul asigurări în agricultură. „În acest

sens, statul trebuie să informeze mai mult producătorii agricoli despre subvenționarea în asigurarea culturilor agricole”, crede Tomuleț.

Alexandru Zgardan susține că relațiile cu statul sunt anevoioase, „dar încercăm să soluționăm toate problemele sau târăgările pe măsura apariției lor”.

SUME MAJORATE PENTRU FONDUL DE SUBVENȚIONARE ÎN ANUL 2014

Oleg Galbură, crede că „trebuie să fim conștienți de faptul că aceste 100 milioane de lei acordate suplimentar se vor oferi pentru întregul fond de subvenționare din anul 2014, nu doar pentru asigurările agricole. Totodată, sper că creșterea cu această sumă va contribui la aceea, că ne vom pomeni spre sfârșit de an în situația care se repetă permanent, când subvențiile solicitate se alocă din sumele anului următor, cu mari întâzieri. În același timp, vreau să menționez că noi, asigurătorii, nu am fost limitați în sumele pe care le solicităm, de aceea, totul depinde de noi, adică de capacitatea noastră de a atrage cât mai mulți clienți în asigurările agricole”.

Ion Buza este de părere că, odată cu semnarea Acordului de liberalizare a regimului de comerț cu Uniunea Europeană, producătorii agricoli autohtoni se vor confrunta cu o concurență foarte puternică cu fermierii din Uniunea Europeană.

Sursa citată crede că nivelul subvenționării fermierilor din UE este de, cel puțin, 10 ori mai mare decât în Republica Moldova. „Specialiștii din domeniu consideră că fondul de subvenționare inițial trebuie, cel puțin, dublat. Luând în considerație situația bugetară din Republica Moldova, majorarea fondului de subvenționare chiar și cu 100 mil. lei va fi benefică pentru producătorii agricoli și, în rezultat, va duce la intensificarea procesului de asigurare a culturilor agricole” a mai spus Buza.

Călin Tomuleț susține că majorarea sumelor pentru fondul de subvenționare cu 100 de milioane lei pentru anul 2014 va influența oarecum și piața asigurărilor în agricultură. Tomuleț consideră că aceasta va avea o influență pozitivă asupra primelor în baza contractelor pentru asigurarea culturilor agricole.

Alexandru Zgardan nu crede că vor fi careva efecte ca urmare ale acestor modificări. „Sper doar că vor fi respectate termenele de achitare a primelor, care tradițional sunt semnificativ încălate”.

Tatiana SOLONARI

Fermierii pot depune, de la începutul lunii martie, cereri pentru subvenții de la stat

A intrat în vigoare Hotărârea Guvernului cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli. Astfel că, de la trei martie, producătorii agricoli pot depune cereri pentru subvenții de la stat.

Din acest fond vor fi subvenționate primele de asigurare în caz de riscuri naturale.

În fond, Lista riscurilor pentru a căror asigurare se subvenționează, din fondul de subvenționare a producătorilor agricoli pe anul 2014, primele de asigurare în fitotehnie, horticultură, viticultură și zootehnie, nu a suferit modificări semnificative comparativ cu anul trecut. Astfel că aceasta cuprinde: seceta excesivă (care a provocat o scădere a recoltei de peste 30%); grindină; temperaturi scăzute sub limita biologică de rezistență a plantelor; furtuni; inundații; pieirea animalelor, păsărilor, familiilor de albine din cauză de boală, furtună, grindină, inundație, răcire excesivă, traume; sacrificarea forțată, în caz de necesitate, a animalelor, conform indicațiilor Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

În Lista culturilor agricole și a speciilor de animale și păsări pentru a căror asigurare se subvenționează, din fondul de subvenționare a producătorilor agricoli pe anul 2014, primele de asigurare, se numără: sfecla de zahăr, floarea-soarelui, porumbul, soia, legumele și tutunul – pentru roada anului 2014; grâul, orzul și rapița de toamnă – pentru roada anului 2015; plantațiile multianuale (vii, livezi, pepiniere viticole și pomicele, precum și recolta de struguri și fructe); animalele, familiile de albine și păsările.

Capital Market informează: Mărimea fondului de subvenții, în 2014, este de 500 milioane de lei. Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură va recepționa actele până pe 1 noiembrie.

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 4.03.2014

Коммерческие предложения на ФБМ на 4.03.2014 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.	Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	1023070,00	MD14MAUR1006	SA "MAURITUS"	0,00	180,00	782,00
MD14VNOV1002	SA "VITA NOVA"	0,00	11,00	26081,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	70,00	500,00
MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	0,00	28,79	118,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	100,00	126,00
MD14CORC1004	SA "CONSTRUCTII RUTIERE"	0,00	5,00	1420,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	115,00	4195,00
MD14CORC1004	SA "CONSTRUCTII RUTIERE"	0,00	5,00	370,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	4535,00
MD14CORC1004	SA "CONSTRUCTII RUTIERE"	0,00	5,00	260,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,00	1794,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1000,00	204,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1000,00	1290,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1044,00	28,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	516,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1045,00	200,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1045,18	266,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1141,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	103,00	MD14MEZO1000	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1150,00	3,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	90,00	164,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1185,00	322,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	95,00	240,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	71,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	100,00	2282,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1210,00	5,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	115,00	428,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1225,00	5,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	145,00	34,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1300,00	615,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	200,00	144,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1375,00	25,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	299,00	196,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1400,00	95,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	390,00	4247,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1487,00	8,00	MD14MIOA1005	SA "MIOARA"	0,00	1,00	4086,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1500,00	4,00	MD14MITE1006	SA "MIDGARD TERRA"	0,00	2,00	984,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1560,00	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	29,00	30,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	8,00	5,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	30,00	30,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	50,00	100,00
MD14ALET1005	SA "ALET"	0,00	0,10	106970,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	1365,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	97,00	20,00	0,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	5,75	4112,00	MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	12,00	4568,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	6,00	13800,00	MD14NEL11003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,00	5200,00
MD14AVCO1000	SA "AVICOLA"	0,00	25,00	26602,00	MD14NEL11003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,50	6880,00
MD14AVIP1003	SA "AVIS PRIM"	0,00	0,30	3804,00	MD14NEL11003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14BALT1008	SA IM "BALTEANCA"	0,00	6,00	242100,00	MD14NICO1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14BATT1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	4,99	1150,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	5,00	117875,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	35,00	1833,00	MD14NLAC1003	SA"COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	6,00	5427,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	39,00	1000,00	MD14NOCA1000	SA "BETACON"	0,00	10,00	20,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	40,00	56308,00	MD14NTEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "INTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	200,00	88,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	1,00	1759,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	180,00	516,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	17,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	220,00	2036,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	20,00	2780,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	102,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	280,00	509,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	100,00	2346,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1000,00	50,00	MD14PIEE1000	SA Intreprinderea Mixta "PIELE"	0,00	14,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1150,00	145,00	MD14PIEL1001	SA "PIELART"	0,00	15,00	4,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	2,00	132,00	0,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	0,50	26277,00
MD14BZAS1003	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO nr.35 DIN SINGEREI"	10,00	12,14	0,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	5,25	106300,00
MD14CARE1008	SA "CARIERA DE GRANIT SI PIETRI DIN SOROCA"	0,00	18,50	512,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	8,05	115000,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	2189,00	MD14REME1002	SA "REMEDIU FARM 306"	0,00	2,00	833,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00	MD14REV11007	SA "TRANSSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14CERA1008	SA "CERAMICA_T"	0,00	1,60	331579,00	MD14RFO1001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	9,99	255,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	5,00	24000,00
MD14CICU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	5,00	9930,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	10,00	107729,00
MD14CIMA1009	SA "ICAM"	0,00	5,00	99,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	10,00	1356,00
MD14COBI1006	S.A. "Combustibil-Solid"	0,00	6,00	514,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	25,00	88,00
MD14CONO1004	SA "CONSMONT"	0,00	4,15	1930,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	0,00	30,00	2000,00
MD14COPA1008	SA "INTREPRINDEREA DE COLECTARE A VITELOR SI A PASARILOR"	0,00	8,00	13717,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	19,00	938,00
MD14CORM1002	SA DE PRODUCERE A NUTRETURILOR "COMBICORM"	0,00	30,00	1390,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	20,00	1842,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLA"	0,00	7,00	990,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	25,00	816,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLA"	0,00	10,00	19377,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	29,99	3470,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	17,90	23000,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	30,00	6458,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	18,00	13310,00	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	97,00	25,00	0,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	48,45	58176,00	MD14SLIR1003	SA "SLI"	0,00	30,00	1100,00
MD14CUPC1008	SA "CEREALE CUPCINI"	0,00	30,00	4,00	MD14SPIL1005	SA "SPICUL"	0,00	6,00	4171,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLA"	0,00	1,00	13332,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	50,00	106,00
MD14ENER1001	BC"ENERGBANK"SA	0,00	115,00	958,00	MD14STEJ1009	SA "STEJAUR"	0,00	95,00	20,00
MD14ENER1001	BC"ENERGBANK"SA	0,00	125,00	2202,00	MD14SUCS1007	SA "SUCCES"	0,00	10,00	183690,00
MD14ENER1001	BC"ENERGBANK"SA	0,00	140,00	2280,00	MD14SUDT1005	SA "SUD TRANS"	0,00	2,60	22973,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	250,00	500,00	MD14TAXI1007	SA "TAXI SERVICE"	0,00	20,00	330,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	19,99	646,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	25,00	498,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	21,50	1077,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	50,00	724,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	22,36	21196,00	MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	100,00	1028,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	26,00	140,00	MD14TEBS1007	SA"TEBAS"	0,00	10,00	68,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	27,00	168,00	MD14TERM1005	SA "TERMOTRANSAUTO"	0,00	20,00	26634,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	32,00	297,00	MD14TICO1006	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	5,00	26351,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	36,00	158,00	MD14TIRE1001	SA "TIPOGRAFIA-RECLAMA"	0,00	7,50	800,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	38,00	41,00	MD14TRAC1001	SA "UZINA DE TRACTOARE "TRACOM"	0,00	23,00	410,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	39,00	350,00	MD14UTIL1007	SA "UTILAJCOM"	0,00	21,00	27,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	40,00	1272,00	MD14UZIN1007	SA "UZINA ABA1"	0,00	100,00	16725,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	42,00	573,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	33,50	1476,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	44,00	144,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	33,75	6500,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	45,00	1526,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	34,99	15000,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	50,00	8157,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	35,00	9000,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	55,00	273,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	42,50	451,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	60,00	4321,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	52,50	5000,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	65,00	265,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	100,00	333,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	70,00	1777,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	300,00	1424,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	80,00	4155,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	368,00	3409,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	90,00	332,00	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	15000,00	30,00	0,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	100,00	9544,00	MD14VEST1003	IM "EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY"SA	0,00	400,00	50,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	120,00	1050,00	MD14VINA1005	SA "VINAR"	0,00	1,00	1042,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	125,00	400,00	MD14VINA1005	SA "VINAR"	0,00	49,99	86,00
MD14FRIO1005	SA "FRIGORIFER"	0,00	1,40	13998,00	MD14VINT1004	SA "FABRICA DE VIN DIN TELENESTI"	0,00	1,00	2343,00
MD14FRUC1003	SA "FRUCTE"	0,00	6,50	2127,00	MD14VINU1001	SA "VINURI DE COMRAT"	0,00	5,00	50,00
MD14FUDF1006	SA "FABRICA DE UNT DIN FLORESTI"	766,00	50,25	0,00	MD14VITE1005	SA"OR			

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră (Perioada 24-28 februarie 2014)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
24.02.14 14:31	MD14BELR1006	SA "BALTMETREUT"	12,00	2350	28200,00	Vinzare Cumparare	92510	2,54	10,00
24.02.14 14:31	MD14GRAM1004	SA "GRAMA"	10,50	5103	53581,50	Vinzare Cumparare	151762	3,36	10,00
25.02.14 13:36	MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	28,79	47	1353,13	Licitatie cu strigare Pachet unic	261164	0,02	50,00
25.02.14 14:31	MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	35,00	2	70,00	Vinzare Cumparare	39456704	0,00	5,00
25.02.14 14:31	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	60,00	2	120,00	Vinzare Cumparare	10000000	0,00	10,00
25.02.14 14:31	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	90,00	2	180,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,00	100,00
25.02.14 14:31	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	33,50	2	67,00	Vinzare Cumparare	25000091	0,00	10,00
26.02.14 11:56	MD14BUCU1002	SA "BUCURIA"	10,00	276	2760,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	1646396	0,02	10,00
26.02.14 14:31	MD14REUP1009	SA "REUPIES"	5,00	113	565,00	Vinzare Cumparare	139873	0,08	15,00
27.02.14 14:31	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	90,00	130	11700,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,00	100,00
28.02.14 12:39	MD14ART11005	SA fabrica de articole de marochinarie "ARTIMA"	1,10	41056	45161,60	Oferta publica pe piata secundara	1684994	2,44	4,00
28.02.14 14:31	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	60,00	996	59760,00	Vinzare Cumparare	10000000	0,01	10,00
TOTAL				50079	203518,23				

Statistica tranzacțiilor extrabursiere pentru perioada 24.02.2014-28.02.2014 Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. ROMIR PRODUCTION Î.M., M. CHIȘINĂU	MD14ROMU1000	1	1	8250	8250	8,25
2. NISTRU-OLĂNEȘTI S.A ,jud.TIGHINA	MD14NISO1004	10	4	432	4320	0,63
3. PISCICOL-NORD S.A., FLOREȘTI	MD14PCOL1005	5	1	44	156	0,02
4. DRUMURI ORHEI, OR. ORHEI	MD14ORHD1006	10	57	39281	392810	0,99
5. ANTICOR S.A., DURLEȘTI	MD14ANTO1004	55	1	68	1360	0,17
6. ZOREANA, CHIȘINĂU	MD14ZORE1005	1	2	19833	99165	9,8
7. CERAMICA-UNGHENI S.A., UNGHENI	MD14CUNG1006	10	5	492	2952	0,64
8. UNIVERSAL, MUN. CHIȘINĂU	MD14UNAL1001	1	9	1669	5007	0,05
Total			80	70069	514020	

Tipul tranzacției: Moștenire

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. INTERPARES PRIM, MUN. CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	1	572	572	0
2. DAAC Hermes grup, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	1	624	624	0
3. FABRICA DE MATERIALE DE CONSTRUCȚII S.A., STRĂȘENI	MD14FATE1003	10	1	79	790	0,02
4. NISTRU-OLĂNEȘTI S.A ,jud.TIGHINA	MD14NISO1004	10	1	32	320	0
5. AUTOMOTOTRANS S.A., CHIȘINĂU	MD14AMTR1009	15	1	78	1170	0,17
6. FARMACIA IALOVENI S.A., IALOVENI	MD14LOVE1005	1	2	1710	1710	0,84
7. AVÎNT S.A., CHIȘINĂU	MD14NIVA1005	1	1	45	45	0,35
8. MEGA PRIM, MUN. CHIȘINĂU	MD14EGAP1006	4	2	276	552	0
Total			10	3416	5783	

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. DJOLI, CHIȘINĂU	MD14DJOL1002	10	1	999	9990	99,9
2. FLOAREA SOARELUI, BĂLȚI	MD14FLAU1001	20	1	20	400	0
3. ANGROGOSCOM S.A., CHIȘINĂU	MD14AGCO1009	10	1	1700	90916	0,41
4. DIGRENTA, CHIȘINĂU	MD14GIRA1000	1	3	53982	53982	10,07
Total			6	56701	155288	

Tipul tranzacției: aport la C.S.

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. LALEA-5 S.A., CHIȘINĂU	MD14LALE1003	5	1	1747	121976	7,38
Total			1	1747	121976	

PLANUL DE NEGOCIERI sesiunea bursieră din 05 Martie 2014

Nr. d/o	Nr. cererii de vînzare	Emitentul valorilor mobiliare	IDNO emitentului	Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	% din volumul emisiei	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii	Descrierea Detalii
1	18	SA "FLOARE - CARPET"	1003600088549	MD14CARP1005	1 023 070	23,00	23 530 610,00	16,81	10,00	03.02.2014	17.03.2014	28.03.2014	
2	23	SA "VITA NOVA"	1003604014357	MD14VNOV1002	26 081	11,00	286 891,00	17,25	11,00	07.02.2014	10.03.2014	21.03.2014	Unitatea Administrativ-teritoriala (Consiliul raional)
3	37	SA "LUSMECON"	1002600050842	MD14LUSM1002	118	28,79	3 397,22	0,05	50,00	28.02.2014	05.03.2014	06.03.2014	
4	38	SA "CONSTRUCTII RUTIERE"	1003603151574	MD14CORC1004	1 420	5,00	7 100,00	0,78	8,00	28.02.2014	05.03.2014	06.03.2014	
5	39	SA "CONSTRUCTII RUTIERE"	1003603151574	MD14CORC1004	370	5,00	1 850,00	0,20	8,00	28.02.2014	05.03.2014	06.03.2014	
6	40	SA "CONSTRUCTII RUTIERE"	1003603151574	MD14CORC1004	260	5,00	1 300,00	0,14	8,00	28.02.2014	05.03.2014	06.03.2014	
7	41	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1002600003778	MD14AGIB1008	204	1 000,00	204 000,00	0,02	200,00	04.03.2014	07.03.2014	11.03.2014	

Standardele – instrument privilegiat de accesare a pieței europene unice

Viitorul Acord privind crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător RM-UE, va transpune agenții economice autohtone într-o realitate dură – lupta pentru piețele de desfacere va fi câștigată doar de cei care vor fi competitivi, condiția respectivă, însă, poate fi asigurată prin implementarea standardelor de calitate. Astfel, în comunitatea europeană sunt publicate în jur de 150 mii de standarde în baza cărora necesită a fi armonizate standarde din țările care își doresc accesarea pe piața respectivă. Țara noastră trebuie să adopte aceste standarde până în 2015.

Standardele sunt acorduri documentate care stabilesc criteriile importante pentru produse, servicii și procese. Prin urmare, ele oferă garanția că produsele și serviciile sunt potrivite cu scopurile pentru care au fost create, sunt comparabile și compatibile. Aplicarea standardelor este benevolă, dar poate deveni obligatorie în cazul când produsul este marcat cu standardul respectiv și atunci când este indicat în contractul de livrare sau se face publicitate în masă la un produs.

Pe de altă parte, adoptarea și implementarea standardelor europene în țările candidate, cum pretinde a fi și Republica Moldova, este una dintre condițiile unei participări totale pe piața unică. În viziunea experților economici, companiile din țările candidate trebuie să ia în calcul acest lucru și să folosească efectiv standardele, întrucât legislația europeană stabilește cerințe esențiale pe care produsele trebuie să le îndeplinească pentru a putea fi vândute în UE.

VOLUNTARE ȘI CU MULTIPLE AVANTAJE

Ana Țurcan, consilierul directorului general al Institutului Național de Metrologie, susține că aplicarea unui standard are scopul de a proteja consumatorul și de a face mai competitiv produsul agentului economic pe piață, tot standardele prevăd și impun și o etichetare de utilizare a produsului. În cazul produselor alimentare, spre exemplu, agentul economic poate să aleagă dacă să urmeze sau nu un anumit standard în procesul de producere, însă la momentul lansării produsului pe piață, acesta trebuie să fie inofensiv pentru consumator. Cerințele obligatorii pentru produsele alimentare sunt stabilite în reglementările tehnice, aprobate prin hotărâri de guvern, ele transpun anumite regulamente europene.

În același timp, RM trebuie să adopte o listă de standarde, de regulă, metode de încercări sau condiții tehnice care pot verifica acei parametri impuși de reglementarea tehnică. La moment, în țara noastră sunt adoptate în jur de 27 mii de standarde, dintre care cea mai mare parte sunt standarde interstatale – GOST-uri. „Chiar dacă poartă denumirea de GOST, nu toate dintre ele sunt învechite”, afirmă reprezentanta INM. Totuși, standardele care asigură o imagine credibilă oricărei companii sunt standarde pentru sistemul de management ISO 9001, ISO 14001 și ISO 18001 care prevăd respectarea cerințelor de guvernare corporativă, evaluarea riscului de management și organizarea producției. Există și o listă de standarde conexe, dar fiecare agent economic poate să lucreze doar cu reglementările tehnice, însă ca să plaseze produsul pe piață are nevoie de certificat de conformitate, raport de încercări sau aviz igienic, sanitar etc., după cum este stabilit în reglementări.

Un standard costă de la zece lei pentru câteva pagini, până la 250 lei pentru un document care are peste o sută de pagini. În medie, pentru producătorii de produse alimentare standardele ajung să coste între 50 și 100 de lei. De regulă, un agent economic aplică până la cinci standarde. Ceea ce-i sperie pe agenții economici sunt, de fapt, costurile pentru implementarea propriu-zisă a standardelor, pentru că trebuie să conformeze liniile tehnologice, să procure utilaj performant și să instruiască personalul.

100 DE LEI PENTRU UN STANDARD

„Armonizarea standardelor este adoptarea acelor caracteristici care sunt obligatorii în UE, unde securitatea și inofensivitatea produselor se reglementează foarte strict. Pentru autoritățile europene de control contează mult ca consumatorul să nu fie indus în eroare privind

natura și calitățile produsului și cer ca eticheta să reflecte conținutul și nivelul calității fiecărui produs”, spune Ana Țurcan.

Din cele 27 de mii de standarde, circa șase mii sunt standarde europene și alte două mii standarde internaționale care sunt adoptate în calitate de standarde naționale. În cazul în care Republica Moldova semnează Acordul de liber Schimb, va trebui să adopte un număr mult mai mare de standarde. „Este inevitabil, ca o parte dintre agenții economici să nu fie competitivi pe piață. În același timp, merită de menționat faptul că, din punct de vedere tehnic, suntem mai pregătiți decât alte țări să facem față. Avem deja standarde naționale ce adoptă standarde internaționale, europene și armonizate la directivele europene, care se implementează în câteva domenii strategice pentru economia națională, cum ar fi industria vinicolă”, accentuează Ana Țurcan.

Potrivit datelor oficiale, în Republica Moldova sunt adoptate peste 100 de reglementări tehnice în baza regulementelor europene și există standarde pentru metode de încercări pentru multe produse cerute pe piața UE. Spre exemplu, industria jucăriilor funcționează în totalitate pe baza standardelor europene în ceea ce privește calitatea, securitatea și inofensivitatea produselor, iar domeniul medicinei și cel al tehnologiilor informaționale dispun de standarde de metode de încercări de laborator după normele internaționale. „Sectorul de construcții este mai complicat, pentru că funcționează în baza normelor în construcții de tipul SNIP-urilor, care conțin referințe la standarde GOST, prin urmare acestea din urmă sunt obligatorii deși sunt standarde europene adoptate și în acest domeniu, dar ele nu pot fi aplicate. Astfel, pentru ca să se implementeze standardele europene în acest domeniu, ministerul de resort trebuie să actualizeze sau să elaboreze noi Norme în construcții care să facă referință la standarde europene, dar acesta este un proces complicat și de lungă durată”, explică consilierul de la metrologie.

„La moment, din păcate, agenții economici apelează la standarde doar când sunt constrânsi de situație, iar numărul celor care sunt, cu adevărat, interesați de aplicarea standardelor este mai mic. De regulă, unii antreprenori ajung întâmplător la organismul național de standardizare, unde li se sugerează careva soluții despre cum să lucreze cu un anumit standard sau cu un set de standarde ca, ulterior, să i se simplifice activitatea economică”, spune Ana Țurcan.

Mariana Rufa, director executiv la Asociația Businessului European din Moldova susține că adoptarea și implementarea standardelor la întreprinderi trebuie văzute ca investiții, întrucât ele vor aduce profit pe termen mediu și lung.

„In linii generale, antreprenorii moldoveni sunt „zgârșiți” când vine vorba de astfel de investiții, dar, până la urmă, vor fi impuși de piață să se conformeze cerințelor”, spune ea. Totodată, Mariana Rufa opinează că antreprenorii care au experiența exporturilor în Federația Rusă, se adaptează mult mai simplu la standardele impuse de piața UE, mai ales că acestea se găsesc parțial în GOST-urile cu care sunt obișnuiți.

Experții economici spun că după ce țara noastră va semna cu UE Acordul de Liber Schimb, agenții economici vor concura cu produsele UE, care vor intra pe piața autohtonă, or, în condițiile în care nu se vor alinia standardele de calitate, UE riscă să-și reducă vânzările și să piardă cota de piață.

STANDARDELE AU SIMPLIFICAT COMERȚUL ÎN MULTE ȚĂRI

Indubitabil, utilizarea standardelor aduce avantaje producătorilor. În primul rând, aceștia obțin o poziție mai bună pe piața internă și au posibilitatea să penetreze piețele externe, își reduc costurile și obțin profit pe termen mediu și lung.

Adrian Lupușor, director executiv la Expert-Grup afirmă, însă, că unii agenți economici utilizează standardele pentru a exercita presiune pe piață asupra companiilor, coborând pe linia valorii adăugate, adică asupra clienților. Agenții economici sunt, astfel, capabili să folosească standardele pentru a-și lărgi piețele potențiale de desfacere. Totuși, acesta le expune, concomitent, la o concurență mai mare.

„Agenții economici pot evita dependența de un singur furnizor, întrucât disponibilitatea standardelor lărgeste piața. În rezultat, alegerea pentru companii este mai mare, iar concurența între furnizorii devine acerbă. Atunci când un producător național care participă la procesul de standardizare aplică imediat standardele, el câștigă un avantaj concurențial cu privire la costuri și calitate. Bani pot fi, de asemenea, economisiți dacă furnizorii străini adoptă și ei standardele, pentru că atunci produsele primare și intermediare pot fi importate la un preț mai mic”, explică expertul economic.

Un studiu european, care a cercetat situația în aproximativ patru mii de companii din Elveția, Austria și Germania, a scos în evidență mai multe avantaje ale utilizării standardelor de calitate. Astfel, 62% dintre agenții economici analizați au declarat că standardele europene și internaționale au simplificat acordurile contractuale, iar 54% au menționat că acestea au scăzut barierele în calea comerțului din sectorul lor. Totodată, pentru o treime dintre agenții economici care activează în sectoarele tehnologice, utilizarea standardelor are un rol pozitiv în crearea surplusurilor la export.

Lilia PLATON

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Consiliul S.A. „Angro-Impex”

anunță convocarea Adunării generale anuale pe data de 29 Martie 2014 la ora 11-00 cu înregistrarea acționarilor la ora 10-30, pe adresa: mun. Chișinău, bd. Dacia 30/1.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea Dării de seamă financiară pe a. 2013.
2. Aprobarea Dării de seamă a Comisiei de cenzori pe a. 2013.
3. Decizia „Audit-Victor”.
4. Alegerea Comisiei de cenzori a societății.

Cu materialele adunării, acționarii pot lua cunoștință începând cu data de 10 Martie 2014. Participanții adunării prezintă Buletinul de identitate.

Tel. 764833.

Consiliul SA „Edilitar”

convoacă adunarea generală anuală cu prezența acționarilor la 5 aprilie 2014 pe adresa or. Căușeni, str. Poleanicichin, 21.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă anuală a Consiliului Societății și a executivului ei despre activitatea sa în anul 2013 și direcțiile prioritare de activitate ale Societății în anul 2014.
2. Darea de seamă a comisiei de cenzori pentru anul 2013.
3. Alegerea Consiliului Societății.
4. Confirmarea organizației de audit.
5. Alegerea comisiei de cenzori.

Înregistrarea acționarilor: 9.30-10.00.

Începutul adunării: 10.00

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare va fi perfectată conform situației la 05.04.2014. Acționarii vor avea asupra lor buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor – o procură perfectată conform legislației în vigoare.

Cu materialele de pe ordinea de zi acționarii pot lua cunoștință începând cu data de 15.03.2014 în sediul Societății între orele 8.00-15.00, sâmbăta-duminică – zile de odihnă.

Adresa juridică a Societății: or. Căușeni, str. Poleanicichin 21.

Raportul anual al Societatii de Productie si Comert "DIGRENTA" SA

1. Perioada de gestiune – 2013.
2. Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni (emitentului):
Societatea de Productie si Comert "DIGRENTA" SA (SPC "DIGRENTA" SA).
3. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului: 1002600037931 din 23.11.1993.
4. Sediul societății, numerele de telefon și fax pentru relații:
mun Chisinau, MD-2001, str. Alexandru cel Bun, 36, tel/fax 27 24 62
5. Principalele genuri de activitate: Inchirierea bunurilor imobiliare proprii.
6. **Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului:**

Nr. d/o	Denumirea completă a persoanei juridice/ numele, prenumele persoanei fizice	Numărul de înregistrare (IDNO)/ Codul personal al pers. fizice (IDNP)	Funcția deținută în organele de conducere ale emitentului	Acțiunile cu drept de vot deținute la finele perioadei de gestiune	
				unități	Cota parte, %
1	NEGRU ION	0692606547061	presedinte	105639	19,72
2	GÎNGA ION	2004002033309	membru	reprezentant	reprezentant
3	MAXIAN DANIEL	0991305483949	membru	11262	2,1
4	DIHORI ANDREI	0980508278902	membru	-	-
5	DUBASARU ELENA	2000016041950	membru	-	-
b) Membrii organului executiv					
1.	DUBASARU DUMITRU	0691201892837	director	248201	46,34
c) Membrii Comisiei de cenzori					
1	BAIDAUS PAVEL	0962606547061	presedinte	8	0,002
2	BARLADEAN VALENTINA	0982802424478	membru	1903	0,36
3	EFTODE MARIA	0960907429110	membru	1025	0,19
II. PERSOANELE CARE DEȚIN, INDIVIDUAL SAU ÎMPREUNĂ CU PERSOANELE AFILIATE, POZIȚIA DE CONTROL ÎN CAPITALUL SOCIAL AL EMITENTULUI (25 ȘI MAI MULT LA SUTĂ DIN ACȚIUNILE CU DREPT DE VOT)					
1	DUBASARU DUMITRU	691201892837		248201	46,34
V. PERSOANELE FIZICE, CARE ÎN DECURSUL ULTIMELOR 6 LUNI ANTERIOARE DATEI DE 31 DECEMBRIE A ANULUI RAPORTAT, ÎN ORICARE MOD, CAD SUB INCIDENTA CAPITOLELOR I-IV					
-	-				
VII. PERSOANELE AFILIATE PERSOANELOR SPECIFICATE LA CAPITOLELE I-VI(SOȚII, RUDELE ȘI AFILII PÎNĂ LA GRADUL II INCLUSIV)					
A. Persoane afiliate dnlui DUBASARU D UMITRU					
1	DUBASARU ELENA, soție	-	-	-	-
2	DUBASAR VICTOR, fecior	-	-	-	-
3	DUBASARU ALEXANDRU, fecior	-	-	-	-
4	DUBASARU ION, frate	-	-	-	-
5	COCOS SOFIA, soră	200000208833	-	134	0,025
6	DUBASARU GHEORGHE, frate	-	-	-	-
7	DUBASARU AGRIPINA, soră	-	-	-	-
8	ȚICU CLAUDIA, soră	-	-	-	-
B. Persoane afiliate dnlui MAXIAN DANIEL					
1	MAXIAN ELENA, mama	991305483949	-	4019	0,75
C. Persoane afiliate dnlui NEGRU ION					
1	NEGRU NATALIA, soție	-	-	-	-
2	NEGRU ALEXANDRU, fecior	-	-	-	-
3	NEGRU EUGEN, fecior	-	-	-	-
4	NEGRU ECATERINA, sora	-	-	-	-
5	CARPENCO ANNA, soacra	-	-	-	-
D. Persoane afiliate dnlui GÎNGA ION					
1	GÎNGA DIANA, soție	-	-	-	-
2	GÎNGA NATALIA, bunica	-	-	-	-
E. Persoane afiliate dnlui DIHORI ANDREI					
1	DIHORI ION, tata	-	-	-	-
2	DIHORI ION, frate	-	-	-	-
D. Persoane afiliate dnei DUBASARU ELENA					
1	STRATAN MARIA, mama	2002016026577	-	207	0,039
2	STRATAN CONSTANTIN, frate	-	-	-	-
G. Persoane afiliate dnlui BAIDAUS PAVEL					
1	BAIDAUS LUDMILA, soție	-	-	-	-
2	BAIDAUS ROMAN, fecior	-	-	-	-
3	BAIDAUS ELENA, fiică	-	-	-	-
H. Persoane afiliate dnei EFTODE MARIA					
1	EFTODE FILIP, soț	-	-	-	-
2	EFTODE LILIANA, fiică	-	-	-	-
3	EFTODE NICOLAE, fecior	-	-	-	-
4	EFTODE VALERIU, cumnat	-	-	-	-
5	EFTODE ION, cumnat	-	-	-	-
6	EFTODE ALEXANDRU, cumnat	-	-	-	-
I. Persoane afiliate dnei BARLADEAN VALENTINA					
1	BARLADEAN OXANA, fiică	-	-	-	-
2	BARLADEAN SERGHEI, fecior	-	-	-	-
3	ANDRIEȘ MARIA, sora	-	-	-	-
4	BARLADEAN FEODOR, cumnat	-	-	-	-
5	BARLADEAN PIOTR, cumnat	-	-	-	-
6	MEDVEDEVA MARIA, cumnata	-	-	-	-

7. **Lista insiderilor și a persoanelor afiliate emitentului și mărimea cotelor deținute în capitalul social al emitentului, conform formularului EM-1 din raportul anual al emitentului.**

Nr. d/o	Denumirea completă a persoanei juridice/ numele, prenumele persoanei fizice	Numărul de acțiuni, deținute la finele perioadei de gestiune, unități	Cota parte a acțiunilor deținute în numărul total de acțiuni cu drept de vot, %
II. PERSOANELE CARE DEȚIN, INDIVIDUAL SAU ÎMPREUNĂ CU PERSOANELE AFILIATE, POZIȚIA DE CONTROL ÎN CAPITALUL SOCIAL AL EMITENTULUI (25 ȘI MAI MULT LA SUTĂ DIN ACȚIUNILE CU DREPT DE VOT)			
1.	DUBASARU DUMITRU	248201	46,34
V. PERSOANELE FIZICE, CARE ÎN DECURSUL ULTIMELOR 6 LUNI ANTERIOARE DATEI DE 31 DECEMBRIE A ANULUI RAPORTAT, ÎN ORICARE MOD, CAD SUB INCIDENTA CAPITOLELOR I-IV			
1.	-	-	-

8. **Informația privind valorile mobiliare ale emitentului înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare la ultima zi a perioadei de gestiune (31 decembrie 2013).**

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare Răscumpărate pe parcursul perioadei de gestiune	Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare	GIRA 1000	535577	1	X	-	-

9. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune – 535577
10. Numărul de acționari înregistrați în registru la ultima zi a perioadei de gestiune – 1197
11. **Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot plasate ale emitentului:**

Denumirea completă a persoanelor juridice/ numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
DUBASARU DUMITRU	-	248201	-	46,34%
NEGRU ION	-	105639	-	19,72%
GÎNGA MIHAIL, decedat în 2007	-	105304	-	19,66%

12. Lista filialelor și reprezentanțelor emitentului: SPC "DIGRENTA" SA nu are filiale.
13. Informația despre reorganizarea emitentului și a persoanelor afiliate acestuia: SPC "DIGRENTA" SA nu a fost reorganizată în 2013 și persoane afiliate care s-ar fi reorganizat în 2013 nu are.
14. **Informația privind registratorul și auditorul emitentului:**
  - a) Registratorul: Campania „REGISTRU” SA, str. SCIUSEV, 47, mun Chisinau, tel 27 11 77,54 19 49, conducator ȘTEFAN MÎȚU, contract R-101/51 din 05.02.2010 valabil până la 13.01.2015.
  - b) Auditorul: SC „RUNATAUDIT” SRL, tel 40 49 21, conducator RUSU NATALIA, contract nr. 12/10 de la 06.04.2010, Licența A MMII nr. 024842 din 16.05.2007.
15. **Informații despre obligațiile financiare neonorate.**

Tipul obligațiunii	Termenul de scadență	Suma neonorată a obligațiunii la finele perioadei de gestiune, lei
Dividende neachitate pentru 2010	01.09.14	12940
Dividende neachitate pentru 2011	01.09.15	11060
Dividende neachitate pentru 2012	01.09.16	74946

16. Bilanțul contabil al emitentului la finele perioadei de gestiune

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune curente, lei	La finele perioadei de gestiune precedente, lei
Activ		
1. Active pe termen lung		
1.1 Active nemateriale	800	950
1.2 Active materiale pe termen lung	-674	-686
1.3 Active financiare pe termen lung	4706182	4705611
1.4 Alte active pe termen lung	-2200028	-2051965
Total capitolul 1	2506280	2653910
2. Active curente		
2.1 Stocuri de mărfuri și materiale	56596	4150
2.2 Creanțe pe termen scurt	35565	38700
2.3 Investiții pe termen scurt	1360	1360
2.4 Mijloace bănești	69039	18234
2.5 Alte active curente	156143	131985
Total capitolul 2	318703	194429
Total GENERAL – Activ	2824983	2848339
Pasiv		
3. Capital propriu		
Capital statutar	535577	535577
3.4 Rezerve	477619	477619
Profitul nerepartizat (pierderea neacoperită) al anilor precedenți	1264523	1470345
Profitul net (pierderea) al perioadei de gestiune	231542	
Total capitolul 3	2509261	2483541
4. Datorii pe termen lung – total	-	-
5. Datorii pe termen scurt		
5.2 Datorii comerciale pe termen scurt	124631	141115
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	191091	223683
Total capitolul 5	315722	367798
Total GENERAL – Pasiv	2824983	2848339

17. Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Venitul din vânzări	142819	161617
2. Costul vânzării	107672	157929
3. Profitul brut (pierdere globală)	35147	3688
4. Alte venituri operaționale	1322778	1360935
5. Cheltuieli comerciale	393	7784
6. Cheltuieli generale și administrative	1091141	902360
7. Alte cheltuieli operaționale	0	1205
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	266391	453274
9. Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	0	4036
10. Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	0	0
11. Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	266391	457310
12. Rezultatul excepțional: profit (pierdere)	0	0
13. Profitul (pierderea) perioadei raportate până la impozitare	266391	457310
14. Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	34849	45625
15. Profitul net (pierderea netă)	231542	411685

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:		-
2. Activele nete ale emitentului	2509261	2483541
3. Activele nete ale emitentului în raport la o acțiune ordinară	4,68	4,64
4. Profitul net la o acțiune ordinară a societății	0,43	0,79
5. Datoriile la dividendele anilor precedenți	98946	143166
6. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului: anuale.	0,216	0,384
7. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informare)		
• valoarea de piață: operații nu au avut loc	-	-
• valoarea estimativă: estimarea nu a avut loc	-	-

19. Persoanele care au semnat bilanțul contabil:

Director **DUMITRU DUBASARU,**
Contabil **ELENA DUBASARU**

20. Opinia auditorului exprimată în raportul de audit al Companiei de audit "RUNAT-AUDIT" SRL:
"Situatiile financiare anuale ale SPC "DIGRENTA" SA ofera sub toate aspectele semnificative o imagine fidelă a activelor, datoriilor, pozitiei financiare si a rezultatului financiar, la data de 31.12.2013, in conformitate cu prevederile Standardelor Nationale de contabilitate, a planului de conturi aprobat prin ordinul 174 din 25 decembrie 1997, Legii contabilitatii nr. 113-XVI aprobata la 27.04.2007 si cu politicile contabile descrise in Notele la situatiile financiare".

Raportul anual al societății pe acțiuni "Fiting" anul 2013

- Perioada de gestiune: anul 2013.
- Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni (emitentului): "Fiting" SA
- Numărul și data înregistrării de stat a emitentului: IDNO 1003604005386 din 27.12.1994
- Sediul societății, numerele de telefon și fax pentru relații:
Ocnîța, Livezilor 31, tel. (271) 2-32-08, fax. (271) 2-25-06
- Principalele genuri de activitate: fabricarea articolelor de ferărie
- Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului:
Președintele Consiliului-Crapivca Igor
Președintele organului executiv – Ceban Iliia
Președintele Comisiei de cenzori – Zolotco Evghenii
- Lista insiderilor și a persoanelor afiliate emitentului și mărirea cotelor deținute în capitalul social al emitentului, conform formularului EM-1 din raportul anual al emitentului:
Crapivca Igor, Crapivca Natalia, Andrieș Nistor, Furs Irina, Nicora Eva – 0,11%, Ceban Iliia – 0,11%, Zolotco Evghenii, Dobrița Olga, Nițuleac Inna, Balașova Galina, Semeniuc Vera, Semeniuc Vladimir, Semeniuc Elena, Semeniuc Constantin, Andrieș Irina, Andrieș Laurențiu, Popescu Raisa, Pavlovșchii Andrei, Nicora Mariana, Nicora Igor, Ceban Liubovi, Ceban Veaceslav, Virschii Irina, Postica Svetlana, Zolotco Vasili, Zolotco Natalia, Zolotco Evelina, Sirghi-Zolotco Iulia, Dobrița Galina, Atamanenco Oxana, Nițuleac Valentina, Nițuleac Iurie, Nițuleac Alexandru.
- Informația privind valorile mobiliare ale emitentului înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare la ultima zi a perioadei de gestiune (31 decembrie) 2013.

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare Răscumpărate pe parcursul perioadei de gestiune	Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare	MD14FITN1004	455733	20	X	-	-
Acțiuni preferențiale	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni	-	-	-	-	-	-

- Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune – 9114660
- Numarul de acționari înregistrați în registru la ultima zi a perioadei de gestiune – 12249
- Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot plasate ale emitentului.

Denumirea completă a persoanelor juridice/ numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
CI "Interpares Prim" SA, C.F. 1003600120263		224477		49,256

- Informația privind registratorul și auditorul emitentului
  - Registratorul: „Grupa Financiară” SA, mun. Chișinău, str. Armenească 55 of. 301, Bondarev Viorica, tel. (022) 27-18-45, Nr. 521 din 02.01.2009.
  - Auditorul: "Audit Com – CV" SRL, Ocnîța sat. Hădărăuți, tel. (0271) 76-2-34, mob. 069143218.

13. Bilanțul contabil al emitentului la finele perioadei de gestiune anul 2013:

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune curente, lei	La finele perioadei de gestiune precedente, lei
Activ		
1. Active pe termen lung		
1.1 Active nemateriale	107741	127982
1.2 Active materiale pe termen lung	23024175	22712943
1.3 Active financiare pe termen lung	23600	23600
1.4 Alte active pe termen lung	-	-
Total capitolul 1	23155516	22864525
2. Active curente		
2.1 Stocuri de mărfuri și materiale	2311997	2153574
2.2 Creanțe pe termen scurt	617127	913378
2.3 Investiții pe termen scurt	-	-
2.4 Mijloace bănești	361057	38325
2.5 Alte active curente	41456	29812
Total capitolul 2	3331637	3135089
Total activ	26487153	25999614
Pasiv		
3. Capital propriu		

Capital statutar	9114660	9114660
Capital suplimentar		
Capital nevărsat	( )	( )
Capital retras	- 605000	- 605000
Total 3.1 Capital statutar și suplimentar	8509660	8509660
Rezerve stabilite de legislație	146076	122244
Rezerve prevăzute de statut	135654	98149
Alte rezerve	15496653	15496653
Total 3.2 Rezerve	15778383	15717046
Corecții ale rezultatelor perioadelor precedente		
Profitul nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	-	476635
Profitul net (pierdere) al perioadei de gestiune	491387	-
Profit utilizat al perioadei de gestiune	( )	( )
Total 3.3 Profit nerepartizat (pierdere neacoperită)	491387	476635
Diferențe la reevaluarea activelor pe termen lung	-	-
Subvenții	-	-
Total 3.4 Capital secundar		
Total capitolul 3	24779430	24703341
4. Datorii pe termen lung – total		
4.1 Datorii financiare pe termen lung	365755	389584
4.2 Datorii pe termen lung calculate	51839	36854
Total capitolul 4	417594	426438
5. Datorii pe termen scurt		
5.1 Datorii financiare pe termen scurt	205000	-
5.2 Datorii comerciale pe termen scurt	670065	641148
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	415064	228687
Total capitolul 5	1290129	869835
Total pasiv	26487153	25999614

14. Raportul de profit și pierderi pentru anul 2013:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Venitul din vânzări	11596345	76903705
2. Costul vânzărilor	9728438	6200700
3. Profitul brut (pierdere globală)	1867907	1489670
4. Alte venituri operaționale	154946	149750
5. Cheltuieli comerciale	115314	44363
6. Cheltuieli generale și administrative	1249454	1156100
7. Alte cheltuieli operaționale	136973	82047
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	521112	356910
9. Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	9830	102406
10. Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	-19792	17319
11. Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	511150	476635
12. Rezultatul excepțional: profit (pierdere)	-	-
13. Profitul (pierdere) perioadei raportate până la impozitare	511150	476635
14. Cheltuieli (economie) privind impozitul pe venit	- 19763	-
15. Profitul net (pierdere netă)	491387	476635

15. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:	368180	472387
a) acoperirea pierderilor din anii precedenți	-	-
b) rezerve stabilite de legislație;	-	-
c) rezerve prevăzute de statut;	270635	319213
d) alte rezerve;	-	-
e) plata recompenselor membrilor consiliului societății și membrilor comisiei de cenzori;	-	-
f) investirea în vederea dezvoltării producției;	-	-
g) plata dividendelor;		
• la acțiunile preferențiale		
• la acțiunile ordinare	97545	153174
h) alte scopuri	-	-
2. Activele nete ale emitentului	24779430	24703341
3. Activele nete ale emitentului în raport la:		
• o obligațiune		
• o acțiune preferențială	54-37	54-20
• o acțiune ordinară		
4. Profitul net la o acțiune ordinară a societății	1-07	1-04
5. Datoriile la dividendele anilor precedenți	96531	49468
6. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului:		
• intermediare,		
• anuale.		
7. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informare)		
• valoarea de piață		
• valoarea estimativă	20	20

16. Persoanele care au semnat bilanțul contabil:

Director **Iliia Ceban**
Contabil șef **Eva Nicora**

17. Concluzia auditorului: atît conturile anuale, cît și conturile de profit și pierderi pentru exercițiul încheiat la această dată, dă o imagine fidelă situației financiare a societății la 31.12.2013 și sînt în conformitate cu prevederile legislației statutare.

Raportul anual al societății pe acțiuni "Aviatehnologie"

1. Perioada de gestiune: 2013
2. Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni (emitentului):
Societatea pe Acțiuni "Aviatehnologie", SA "Aviatehnologie".
3. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului: 1002600025752 din 15.08.1995.
4. Sediul societății, numerele de telefon și fax pentru relații: bd. Dacia, 49/6 tel. 55-10-22; fax 52-19-34.
5. Principalele genuri de activitate: confecționarea echipamentului nestandard, servicii terminale, închirierea bunurilor imobile proprii, fabricarea produselor din metal.
6. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului:
Președintele consiliului- Roșioru Vasile.
Membrii: Benderschi Viorel, Bodiagin Oleksandr, Rața Olga, Roșioru Artur.
Membrii comisiei Cenzori: Crețu Viorica, Zavtoni Tatiana, Gheorghita Lilia
Organ executiv: Curtev Igor – director general, Enotov Elena – contabil-șef.
7. Lista insiderilor și a persoanelor afiliate emitentului și mărimea cotelor deținute în capitalul social al emitentului, conform formularului EM-1 din raportul anual al emitentului:
Roșioru V. -0, Benderschi V. -0, Bodiagin O. - 0, Rața O. -0, Roșioru A. -0, Balan E. -0, Roșioru N. -0, Nour S. -0, David A. -0, David A. -0, Mereuță A. -0, Roșioru S. -0, Răileanu T. -0, Duca V. -0, Roșioru D. -0, Benderschi S. -0, Benderschi A. -0, Benderschi A. -0, Benderschi A. -0, Benderschi V. -0, Benderschi A. -0, Bodiagina A. -0, Bodiagin D. -0, Bodiagin J-0, Cernicico I. -0, Laur G. -0, Rața A. -0, Rața V. -0, Rața A. -0, Raileanu I. -0, Plugaru M. -0, Cigoreanu I. -0, Raileanu G-0, Culava N. -0, Tonu V. -0, Rața D. -0, Curtev I. -0, Curtev V. -0, Curtev S. -0, Curtev S. -0, Curtev T. -0, Curteva E-0, Balan G. -0, Balan C. -0, Balan C. -0, Balan S. -0, Zavtoni E. -0, Zavtoni G. -0, Leliuh I. -0, Cristal E. -0, Gheorghita V. -0, Gheorghita C. -0, Tudoreanu T. -0, Gheorghita L. -0, Gheorghita I. -0, Gheorghita D. -0, Munteanu G. -0, Munteanu Z. -0, Munteanu V. -0, Crețu R. -0, Crețu F. -0, Crețu C. -0, Nastas E. -0, Antosel L. -0, Kretsu V. -0, Kretsu O. -0, Enotov E-0, Enotov A. -0, Enotov A-0, Țimbaluc A. -0, Gușan L. -0, Gușan S. -0, Enotov Z. -0, Enotov V. -0.
IM "Blue Sky" – 99,78%.
8. Informația privind valorile mobiliare ale emitentului înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare la ultima zi a perioadei de gestiune (31 decembrie).

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare	
					Răscumpărate pe parcursul perioadei de gestiune	Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare	MD14AVTE1003	29506084	1 lei	X	-	-

9. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune – 29506084
10. Numărul de acționari înregistrați în registru la ultima zi a perioadei de gestiune – 238
11. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot plasate ale emitentului.

Denumirea completă a persoanelor juridice/numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
1. "Blue Sky" SRL IDNO 1006600027318	-	29442183	-	99,7834%

12. Lista filialelor și reprezentanțelor emitentului – nu este.
13. Informația despre reorganizarea emitentului și a persoanelor afiliate acestuia – nu este.
14. Informația privind registratorul și auditorul emitentului
Registratorul: SA "Registru-Garant" MD 2012, Chișinău, str. Mitru. Varlaam, 65, licența CNPF nr. 000605 din 13.01.2010, contract nr. 228 din 13.02.2009, N. Plugari, tel. – 22-99-13.
Auditorul: "Audit-Real" SRL, directorul Plăcinta I., bd. Ștefan cel Mare, 200 of. 229. tel. 71-67-79; Licența – AMMI nr. 037883 din 01.02.2012, contract – f/n din 12.06.2013.
15. Informații despre obligațiile financiare neonorate: nu sint.

16. Bilanțul contabil rezumativ la 31.12.2013

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune curente, lei	La finele perioadei de gestiune precedente, lei
Activ		
1.1 Active nemateriale	186104	227931
1.2 Active materiale pe termen lung	40244854	24914847
Total capitolul 1	40430958	25142778
2. Active curente		
2.1 Stocuri de mărfuri și materiale	7433793	6021653
2.2 Creanțe pe termen scurt	5151537	4017427
2.3 Investiții pe termen scurt	7231712	-
2.4 Mijloace bănești	659803	568894
2.5 Alte active curente	186893	450146
Total capitolul 2	20663738	11058120
Total activ	61094696	36200898
Pasiv		
3. Capital propriu		
Capital statutar	29506084	5006084
Total 3.1 Capital statutar și suplimentar	29506084	5006084
Rezerve stabilite de legislație	402202	330965
Rezerve prevăzute de statut	5621913	4268422
Alte rezerve	23913713	23913713
Total 3.2 Rezerve	29937828	28513100
Corecții ale rezultatelor perioadelor precedente	101753	(743516)
Profitul nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	(743516)	-
Profitul net (pierdere) al perioadei de gestiune	1149393	1424727
Total 3.3 Profit nerepartizat (pierdere neacoperită)	507630	681211
Total capitolul 3	59951542	34200395
5.1 Datorii financiare pe termen scurt	-	600000
5.2 Datorii comerciale pe termen scurt	565846	914426
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	18451	268766
Total capitolul 5	584297	1783192
Total pasiv	61094696	36200898

17. Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Venitul din vânzări	14485895	8701399
2. Costul vânzărilor	4312692	3166286
3. Profitul brut (pierdere globală)	10173203	5535113
4. Alte venituri operaționale	142219	6851628
5. Cheltuieli comerciale	259963	23331
6. Cheltuieli generale și administrative	7919446	9929815
7. Alte cheltuieli operaționale	1142291	667756
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	993722	1765839
9. Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	459406	-
10. Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	37811	20127
11. Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	1490939	1785966
13. Profitul (pierdere) perioadei raportate până la impozitare	1490939	1785966
14. Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	341546	361239
15. Profitul net (pierdere netă)	1149393	1424727

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:		
c) rezerve prevăzute de statut;	71236	110173
f) investirea în vederea dezvoltării producției;	1353491	2093278
2. Activele nete ale emitentului	59951542	34200395
3. Activele nete ale emitentului în raport la: • o acțiune ordinară	2,03	6,83
4. Profitul net la o acțiune ordinară a societății	0,04	0,28
7. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informare) • valoarea de piață • valoarea estimativă	2,17(Raport de evaluare)	

19. Persoanele care au semnat bilanțul contabil.

Director general
Contabil-șef

I. Curtev
E. Enotov

20. Opinia auditorului: raportoale financiare anuale au fost întocmite în conformitate cu prevederile Standartelor Naționale de Contabilitate fără încălcări a legislației în vigoare

Darea de seamă despre rezultatele activității SA „Agroserv” pentru anul 2013

1. Denumirea completă a emitentului: SA „Agroserv”
2. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului: nr. 1003692024114
3. Sediul societății: or. Biruinta r-l Singerei; tel: (262)71111
4. Genul de activitate: Agricultură
5. Persoana de răspundere ale societății: Raileanu Serghei
6. Persoane fizice afiliate persoanelor specificate la puncte 5-le Railean Elena
7. Capitalul social al emitentului în profitul tipurilor de acțiuni: 2831000 lei; 113240 de acțiuni ordinare nominative, valoare nominală – 25 lei
8. Lista persoanelor înregistrate în registru care dețin 5 și mai mult procente din acțiuni cu drept la votare emitentului

Denumirea completă a persoanelor juridice/numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
1. SA Agroserv MDW	-	28027	-	24,7%
2. C. B „DAAC-Invest”SA	-	48380	-	42,7%

9. Informații vizind persoana împutimicită cu ținerea registrului, deținătorilor mobiliare ale emitentului denumirea, sediul, nr. Licenței termenul de valabilitate a acestia, nr. și data încheierii contractului, tel. de contact: Grupa Financiară SA or. Chisinau, str. Armenească 55 of. 301, nr. 000058 Bondareva V.

10. Bilanțul Contabil al SA „Agroserv” 2013 la finele perioadei de gestiune

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune curente	La finele perioadei de gestiunii precid
Activ		
1 Active pe termen lung		
1.1 Active nemateriale		
1.2 Active materiale pe termen lung	2198589	2169272
1.3 Active financiare pe termen lung		
1.4 Alte active pe termen lung		
Total capitolul 1	2198589	2169272
2 Active curente		
2.1 Stocuri de mărfuri și materiale		405570
2.2 Creanțe pe termen scurt	18847	21598
2.3 Investiții pe termen scurt	-	
2.4 Mijloace bănești	44163	10667
2.5 Alte active curente		
Total capitolul 2	2261599	2607107
Pasiv		
3.1 Capital propriu		
Capital Statutar	2809765	2809765
Capital suplimentar		
Capital nevarsat		
Capital retras		
Total 3.1 capital statutar și suplimentar	2809765	2809765

	Rezerve stabilite de legeslatie		
	Rezerve prevazute de statut		
	Alte rezerve		
	Total 3.2 Rezerve		
	Corectii ale rezultatelor perioadelor precedente		
	Profitul nerepartizat (pierderea neacop.) al anilor precedente	-413711	-377727
	Profitul net (pierderea) al perioadei de gestiune	-341229	-35984
	Total 3.3 profitul nerepartizat (pierderea neacoperita)	-754940	-413711
	Diferente la reevaluare activelor pe termen lung subvebtii		
	Total 3.4 Capital secundar		
	Total capitolul 3	2054825	2396054
4	Datorii pe termen lung		
4.1	Datorii financiare pe termen lung	1094	1094
4.2	Datorii pe termen lung calculate		
	Total capitolul 4	1094	1094
5	Datorii pe termen scurt		
5.1	Datorii financiare pe termen scurt		
5.2	Datorii comerciale pe termen scurt	93605	90014
5.3	Datorii pe termen scurt calculate	112075	106509
	Total capitolul 5		
	Total pasiv	2261599	2607107

Raportul de profit si pierderii pentru perioada de gestiune

№	Indicatorii	Perioada de gestiune curenta lei	Perioada de gestiune precedenta lei
1	Venitul de vânzări	4000	45422
2	Costul vânzărilor	5486	5486
3	Profitul brut(pierderea globală)	(-1486)	-542
4	Alte venituri operationale	-	-
5	Cheltueli comerciale	-	-
6	Cheltueli generale si administrative	14132	51637
7	Alte cheltueli operationale	-	-
8	Rezultatul de activitatea operationale profit (pierdere)	-15678	-57986
9	Rezultatul de activitatea de investitii profit (pierdere)	-325545	-21967
10	Rezultatul din activitate financiara profit (pierdere)	-6	35
11	Rezultatul din activitate economica-financ. profit	-341229	-35984
12	Rezultatul exepțional: profit(pierdere)	-	-
13	Profitul (pierdere) perioadei raportate pîna la impozitare	-341229	-35984
14	Cheltueli (economice)privind impozitul pe venit	-	-
15	Profitul net (pierderea neta)	-341229	-35984

Director SA „Agroserv”

B. Cucos

Tel. (262)22485; Mob. 069118605

Compania SA “Armo-Beton”

solicită eliberarea autorizației de folosință specială a apei de la Inspectoratul Ecologic de Stat.

În atenția acționarilor “UNIFARM” S.A.!

Organul executiv al societății în temeiul deciziei consiliului societății convoacă adunarea generală ordinară anuală a acționarilor “Unifarm” S.A. Adunarea va avea loc cu prezența acționarilor la 03 aprilie 2014 pe adresa: or. Ungheni, str. Boico, 9. Începutul înregistrării la ora 10.00. Începutul adunării la ora 11.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului societății S. A “Unifarm” cu privire la rezultatele activității în anul 2013 și direcțiile principale de dezvoltare pentru anul 2014.
2. Darea de seamă privind rezultatele economico-financiare în anul 2013. Aprobarea bilanțului anual și distribuirea venitului pe anul 2014.
3. Darea de seamă anuală a Comisiei de cenzori.
4. Alegerea organelor de conducere.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală a fost întocmită de către registratorul independent - “Registru-Corect” S.A. la data de 18 februarie 2014.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale Vă puteți familiariza începînd cu 24 martie 2014 la Consiliul societății pe adresa: or. Ungheni, str. Boico, 9, între orele 9.00-15.00.

Este necesar să aveți documentul ce certifică identitatea Dvs., în caz că nu aveți posibilitate personal să participați la adunare veți delega reprezentantul Dvs. cu procura autenticată conform legislației.

Relații la tel. în or. Ungheni: (236) 2-62-41, 2-52-93.

S.A. “UNIC”

Rectificarea avizului S.A. “UNIC” privind organizarea concursului, publicat în nr. 7 din 26 februarie 2014, pagina 13. Se va citi corect “28.03.2014”.

În atenția acționarilor S.A. “Investcom”

Acționarul S.A. “Investcom” Lupașco Alexei ce deține 35,13% din acțiunile societății anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor pentru data de 04.04.2014, ora 14.00 în sala de protocol a S. R. L “Institutul muncii”, pe adresa: mun. Chișinău, str. Zimbrului 10. Adunarea se va desfășura cu prezența personală a acționarilor. Începutul înregistrării – ora 13.00.

ORDINEA DE ZI:

- 1) alegerea administratorului, consiliului, comisiei de cenzori a Societății și stabilirea cuantumului remunerării lor;
- 2) cu privire la activitatea economico-financiară a Societății pe perioada a. 2002-2013;
- 3) cu privire la legalitatea deciziilor adoptate de adunările generale ale acționarilor Societății pe perioada a. 2002-2013;
- 4) cu privire la cheltuielile suportate pentru petrecerea adunării generale extraordinare;
- 5) Cu privire la autentificarea procesului verbal.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită la data 25.02.2014.

De materialele incluse pe ordinea de zi a adunării, acționarii vor lua cunoștință cu începere din 24.03.2014 (între orele 9.00-13.00) pe adresa: MD-2001, mun. Chișinău, str. Ismail 96 of. 55.

Acționarii vor depune buletinul de identitate, iar reprezentanții procura perfectată în conformitate cu legislația în vigoare.

Relații la tel. 022/273107

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРОВ СПО “DONARIS GROUP” SA

Исполнительный орган Общества извещает, что в соответствии с решением Совета Общества (Протокол №20 от 20.02.2014) 07 Апреля 2014 года состоится очередное годовое общее собрание акционеров, проводимое в очной форме.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. О рассмотрении и утверждении отчета о деятельности Совета Общества за 2013 год;
2. О рассмотрении и утверждении финансового отчета Общества за 2013 год;
3. О рассмотрении отчета аудиторской организации и отчета ревизионной комиссии Общества за 2013 год;
4. Об утверждении нормативов распределения прибыли Общества на 2014 год;
5. Об утверждении бизнес-плана Общества на 2014 год;
6. Об избрании членов Наблюдательного Совета Общества;
7. Об избрании ревизионной комиссии Общества и установлении размера оплаты ее услуг на 2014 год;
8. Об утверждении аудиторской организации и установление размера оплаты ее услуг на 2014 год;
9. Об утверждении размера компенсаций на 2014 год для членов Наблюдательного совета Общества;
10. Об утверждении Устава Общества в новой редакции;
11. О порядке заверения подписей Председателя и секретаря Собрания на Протоколе общего собрания акционеров Общества.

Список акционеров Общества, имеющих право на участие в проведении общего собрания акционеров составлен по состоянию на 01.03.2014.

Собрание будет проведено по адресу г. Кишинев, ул. 31 Августа 1989, №108/1 центральный офис СПО «Donaris Group» SA. Начало собрания – 10:00. Регистрация участников собрания будет иметь место с 09:00 по 09:55 в день проведения собрания. При себе акционеры или их уполномоченные представители должны иметь документы, удостоверяющие личность и полномочия или доверенность, оформленную в соответствии с требованиями действующего законодательства.

С материалами к повестке дня акционеры могут ознакомиться в период с 24 Марта по 04 Апреля 2014 г. по адресу: мун. Кишинев, ул. 31 Августа 1989, №108/1, центральный офис СПО «Donaris Group» SA, с 09:00 – 17:00 в рабочие дни, лично или через уполномоченных надлежащим образом представителей. Назначенный секретарь Общества – Иванюк Е.

Справки по телефону (022) 265 701, 265 714, e-mail: e.ivanuc@dg.md
Исполнительный орган СПО “DONARIS GROUP” SA

Magazinul “UNIC” S.A.

organizează un concurs al ofertelor de prețuri întru efectuarea lucrărilor de reparație parțială a fațadei magazinului „UNIC” din partea bd. Ștefan cel Mare. Firmele interesate sunt invitate pentru depunerea ofertelor la adresa: MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 8, pînă la data de 28.03.2014, ora 11-00.

Informații suplimentare la nr. de telefon 022-265-310; 022-265-225.

BC „Moldova-Agroindbank” SA

COMUNICAT INFORMATIV

BC „Moldova-Agroindbank” S.A. informează, că în temeiul cererii din 20.02.2014, dna Valentina Badrajan, membru al Consiliului băncii și-a anunțat demisia din funcția de membru al Consiliului.

Executivul băncii

Уважаемые акционеры А.О. «Claritate»!

Извещаем Вас о том, что по решению Совета А.О. «Claritate» очередное общее годовое собрание акционеров в очной форме назначено на 07 апреля 2014 года.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Утверждение годового отчета Совета общества
2. Рассмотрение годового финансового отчета общества
3. Утверждение годового отчета ревизионной комиссии
4. Распределение годовой прибыли общества за 2013 год. Утверждение нормативов распределения прибыли общества на 2014 год
5. Утверждение аудиторской организации и установление размера оплаты ее услуг.

Собрание состоится по адресу: мун. Кишинэу, г. Дурлешты, ул. Штефан-Водэ, 3.

Начало регистрации – 13.30

Начало собрания – 14.00

Для регистрации необходимо иметь при себе документ, удостоверяющий личность, а представителям акционеров – документ, удостоверяющий личность, и доверенность, выданную и оформленную в установленном законодательством порядке.

С материалами очередного общего годового собрания акционеров акционеры могут ознакомиться с 26 марта 2014 года по адресу: мун. Кишинэу, г. Дурлешты, ул. Штефан-Водэ, 3 с 9.00 до 17.00 у секретаря Совета общества.

Список акционеров, имеющих право участвовать в собрании, составлен на дату учета 28 февраля 2014 года.

Администрация АО «Claritate»

“Tehnovin” SA

Настоящим, информируем акционеров “Tehnovin” SA о том, что в объявлении от 12.02.2014 №5(525) стр. 8 следует читать вместо 36 месяцев – 48 месяцев.

“RADIATOR” S.A.

În conformitate cu art. 54 al Legii cu privire la piața valorilor mobiliare, informează despre apariția în registrul deținătorilor de valori mobiliare ale Societății a persoanelor care dețin cel puțin 5% din valorile lui mobiliare cu drept de vot și anume: S.R.L. “Giramondo” deține 5 717 acțiuni (ISIN MD14RAD1003) ceea ce constituie 10%; S.R.L. “Microcel” deține 5 716 acțiuni (ISIN MD14RAD1003) ceea ce constituie 10%.

În atenția acționarilor SA “Milești-Vin”

Consiliul de administrare a SA “Milești-Vin” anunță convocarea Adunării Generale Ordinare Anuale cu prezența acționarilor, care va avea loc pe 05.04.2013, la ora 12.00, în incinta Fabricii de vin din satul Milești, rn. Nisporeni. Sunt invitați toți acționarii cu drept de vot, ori reprezentanții acestora cu procură autenticată notarial. Înregistrarea participanților va începe la ora 10.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea și aprobarea dării de seamă financiară anuale a Societății pe Acțiuni pe anul 2013.
2. Întocmirea planului de lucru a sezonului 2014 și dezvoltarea S.A. “Milești-Vin”
3. Diverse.

Cu materialele ordinii de zi a adunării, consilieri se pot familiariza la sediul societății pe adresa: R-nul Nisporeni, s. Milești, fabrica de vin, între orele 10.00-16.00.

Pentru participarea la adunare e necesar să aveți documentul de identitate.

Relații la tel. (0264) 94-163,93-533, 060361351 mob.

Consiliul de administrare S.A. “Milești-Vin”

IN ATENȚIA ACȚIONARILOR S.A. «Onaris»

Întru necesitatea încetării înainte de termen a contractului individual de muncă, încheiat cu organul executiv al SA „Onaris” și numirii unui nou organ executiv al societății cu încheierea contractului individual de muncă respectiv, precum și în rezultatul refuzului administratorului SA „Onaris” de a convoca adunarea generală extraordinară a acționarilor societății dedicate chestiunilor menționate, acționarul majoritar al SA „Onaris” – SRL „DFPP Cenar”- anunță privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor la data de 14 martie 2014, ora 12.00 pe adresa RM, mun. Chișinău, str. Burebista, 120, în incinta SRL „DFPP Cenar”

CU URMĂTOAREA ORDINII DE ZI:

- cu privire la încetarea înainte de termen a contractului individual de muncă, încheiat cu organul executiv al SA „Onaris”, în temeiul prevederilor art. 73 alin. (7) al Legii privind societățile pe acțiuni și art. 86 lit. alin. (1) lit. p) al Codului muncii;
- confirmarea Deciziei adunării generale extraordinare a acționarilor din 13.10.13 cu privire la numirea în calitate de nou director al societății a dnei L. Melian;
- recunoașterea și declararea nevalabilității contractelor de locațiune a spațiilor comerciale, amplasate pe adresa mun. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 28/2, încheiate de o persoană neîmputernicită, precum și prin încălcarea prevederilor art. 82 – art. 83 ale Legii privind societățile pe acțiuni;
- Cu privire la ordinea autentificării semnăturilor președintelui și secretarului pe procesul-verbal al adunării generale.

Lista acționarilor cu dreptul de a participa la adunarea generală este întocmită la data de 28 februarie 2014.

Cu materialele chestiunilor incluse în ordinea de zi a adunării, acționarii pot lua cunoștința începând cu 04 martie 2014 pe adresa RM, Chișinău, str. Burebista, 120 (incinta SRL „DFPP Cenar”) între orele 11.00-14.00 cu excepția zilelor de odihnă.

Înregistrarea acționarilor va avea loc începând cu orele 11.00 pînă 11.45 în baza buletinelor de identitate, iar pentru reprezentanții acționarilor la fel și în baza procurii perfectate în modul stabilit.

Акционерное общество «MELODIA»

mun. Кишинэу, ул. Брынкуш, 3

согласно решению №155 Исполнительного органа от 28 февраля 2014 года, сообщает о созыве годового общего собрания акционеров 07 апреля 2014 года в 10 часов по адресу: мун. Кишинэу, ул. Брынкуш 3 (4 этаж). Время регистрации с 9.00 до 10.00.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Утверждение годового отчета Общества за 2013 год.
- Утверждение годового отчета Ревизора Общества.
- О распределении прибыли за 2013 год.
- Утверждение плана деятельности и новых проектов на 2014 год.
- О привлечении заемных средств.
- О передаче в залог имущества Общества.
- О наделении полномочий на подписание кредитного договора и договора залога.
- О заключении крупных сделок.
- Разное.

Собрание состоится в очной форме с участием акционеров, состоящих в списке на 07 марта 2014 года.

С материалами к повестке дня можно ознакомиться с 28.03.2014. с 10.00 до 17.00 по адресу: мун. Кишинэу, ул. Брынкуш 3 (4 этаж).

Совет АО «VALEGA»

объявляет о созыве общего годового собрания, которое состоится 3 апреля 2014 г. по адресу: ул. Мунчешть, 803/2, мун. Кишинэу.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Отчет Совета Общества за 2013 год.
- Отчет исполнительного директора за 2013 год.
- Отчет Ревизионной комиссии.
- Выборы членов Совета АО.
- Выборы Ревизионной комиссии.
- Разное.

Начало собрания – 11.00 часов.

Начало регистрации – 9.00 часов.

Список акционеров имеющих право на участие в собрании составлен на 18.02.2014 г. С материалами повестки дня акционеры могут ознакомиться в рабочие дни, начиная с 21.03.2014 г.

S.A. «ASPA»

În conformitate cu art. 54 alin (6d) și (6b) al Legii privind Piața Valorilor Mobiliare, S.A. «ASPA» (IDNP 1003606006192), comunică că pe data de 21.02.2014 a fost înregistrată emisia II suplimentară de acțiuni în cantitate de 222 400 AON.

După înregistrarea emisiei în registrul acționarilor a apărut un acționar – S.R.L. «Aurora-zet» care deține 222 420 acțiuni ordinare nominative (MD14 ASPA 1006), ceea ce constituie 14,27% din numărul total al acțiunilor cu drept de vot ale societății.

S.A. «Aviatehnologie»

cu sediul în mun. Chișinău, bd. Dacia, nr. 49/6, anunță acționarii că în conformitate cu Decizia Consiliului Societății din 26 februarie 2014, Adunarea generală ordinară anuală a acționarilor se va ține la data de 09.04.2014 cu prezența acționarilor. Adunarea se va petrece pe adresa: MD-2062, mun. Chișinău, bd. Dacia, 49/6, mun. Chișinău, sala de ședințe a Societății. Începutul Adunării: ora 10.00. Înregistrarea participanților la adunare se va efectua în ziua ținerii adunării generale ordinare anuale pe adresa sus-numită de la ora 09.00 – 09.45.

ORDINEA DE ZI:

- Darea de seamă a Consiliului Societății „Aviatehnologie” SA pentru perioada anului 2013.
- Examinarea dării de seamă financiară a Societății pentru perioada anului 2013 și concluzia auditului.
- Darea de seamă a Comisiei de cenzori a societății pentru perioada anului 2013.
- Cu privire la repartizarea profitului net al Societății pentru anul 2013 și aprobarea normativelor de repartizare a profitului net al societății pentru anul 2014.
- Cu privire la acoperirea pierderilor anilor precedenți.
- Confirmarea organizației de audit pentru anul 2014 și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor ei.
- Alegerea Comisiei de Cenzori a Societății și a rezervei ei. Stabilirea cuantumului retribuției muncii lor.
- Alegerea membrilor Consiliului Societății și a rezervei lui. Stabilirea cuantumului retribuției muncii lor.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală ordinară anuală este întocmită conform situației la 28.02.2014.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale acționarii se pot familiariza începând cu data de 28.03.2014 pe adresa: mun. Chișinău, bd. Dacia, 49/6, la administrația „Aviatehnologie” SA între orele 09.30 -16.00, întrerupere de la 12.00 – 13.00, cu excepția zilelor de odihnă.

Înregistrarea acționarilor pentru participarea la Adunarea generală se va efectua în baza buletinelor de identitate, iar a reprezentanților sau deținătorilor nominali – în baza actului legislativ, procurii, contractului sau a actului administrativ.
Telefon de contact: 022551022, 022523948.

“MĂRGĂRITAR” S.A.

informează despre convocarea adunării generale ordinare a acționarilor.

Adunarea va avea loc cu prezența acționarilor la data de 04.04.2014 ora 10:00 pe adresa: r-I Cimișlia, s. Mihailovca, oficiul Societății. Înregistrarea participanților – de la ora 09:00 pînă la ora 09:50.

ORDINEA DE ZI:

- Aprobarea dării de seamă a organului executiv al Societății privind rezultatele activității economico-financiare a Societății pe anul 2013.
- Examinarea și aprobarea dării de seamă financiară anuale a Societății pentru anul 2012.
- Examinarea și aprobarea dării de seamă financiară anuale a Societății pentru anul 2013.
- Repartizarea profitului net (acoperirea pierderilor) pentru anul 2013 și aprobarea normativelor de repartizare a profitului net pentru anul 2014.
- Aprobarea listei genurilor principale de activitate ale Societății.
- Aprobarea statutului Societății în redacție nouă.
- Alegerea membrilor comisiei de cenzori și a președintelui comisiei de cenzori.
- Alegerea membrilor consiliului Societății și a președintelui consiliului.

Adunarea generală a acționarilor se convoacă în temeiul ordinului din 25.02.2014 a directorului Societății.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală va fi întocmită de către registratorul independent “Registru-Corect” S.A. conform situației din 25.02.2014.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale acționarii se pot familiariza începând cu 25.03.2014 în zilele lucrătoare, între orele 9:00 – 16:00 pe adresa: r-I Cimișlia, s. Mihailovca, oficiul Societății, adresându-se la persoana împuternicită – dna Hanji Liudmila.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții – și procura autentificată în conformitate cu legislația în vigoare.

Вниманию акционеров S.A. „Întreprinderea specializată de reparații din Edineț”

Совет Общества принял решение (протокол заседания Совета от 5.02.2014) о созыве очередного годового отчетно-выборного собрания акционеров, которое состоится 5 апреля 2014 года по адресу г. Единец, ул. М. Еминеску 9 помещении проходной. Начало собрания 12.00 часов.

ПОВЕСТКА ДНЯ

- Отчеты о работе S.A. „Întreprinderea specializată de reparații din Edineț” за 2013 год и его утверждение
- Отчет ревизионной комиссии за 2013 год и его утверждение.
- Утверждение изменений и дополнений в устав Общества
- Выборы членов Совета Общества
- Выборы председателя Совета Общества
- Выборы ревизионной комиссии
- Утверждение регламента работы Совета
- Утверждение аудиторской организации и определение размера оплаты ее услуг

Регистрацию участников собрания проводит Райлян А.О. Начало регистрации 11.00 часов 5.04.2014. регистрация проводится в помещении проходной по адресу г. Единец, ул. М. Еминеску 9.

Списки акционеров имеющих право на участие в собрании составлены на 5.03.2014 г. Ознакомление с материалами к собранию проводится с 25.03.2014 по 5.04.2014 в рабочие дни с 9.00 часов до 13.00 часов по адресу г. Единец ул. М. Еминеску, 9 в помещении проходной.

Справки по тел. 246-2-25-54.

Administratia S.P.C. “DIGRENTA” SA

aduce la cunostinta actionarilor societatii: Consiliul Societatii SPC “Digrenta” SA convoacă la 11 aprilie 2014, ora 10.00 Adunarea Generală ordinară cu prezența acționarilor la sediul societății, pe strada Alexandru cel Bun, 36, or. Chișinău

CU ORDINEA DE ZI:

- Raportul Consiliului Societății cu privire la rezultatele activității pe parcursul a. 2013.
- Raportul directorului Societatii cu privire la rezultatele activității pe parcursul a. 2013.
- Actul Comisiei de cenzori referitor la activitatea financiară a SA „Digrenta” în a. 2013.
- Concluzia de auditor referitor la activitatea financiară a SPC „Digrenta” SA în a. 2013.
- Confirmarea organizației de auditor și a retribuției acesteia.
- Repartizarea profitului anului 2013 și normativelor distribuirii profitului anului 2014.
- Remunerarea membrilor organelor de conducere;
- Alegerea Consiliului Societatii cu mandatul pana la următoarea AG ordinară.

Înregistrarea acționarilor va avea loc de la ora 9.00 în baza actelor de identitate, reprezentanții acționarilor vor fi înregistrați în baza procurii întocmite conform legislației.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală fa fi întocmită la 1 martie 2014.

Acționarii vor putea face cunoștință cu materialele referitoare la ordinea de zi a Adunării Generale în zilele de lucru începând cu 1 martie 2014, de la 8.00 până 17.00 la sediul societății pe str. Alexandru cel Bun, 36, or. Chișinău.

Relații la tel. 022 27-24-62 sau 022 20-19-27.
Consiliul Societatii

Вниманию акционеров «Fiting» SA!

Согласно решению Совета общества «Fiting» SA (протокол №4 от 21.02.2014 г.), созывается очередное годовое общее собрание акционеров Общества в очной форме, которое состоится 11 апреля 2014 г., по адресу: г. Окница, ул. Ливезилор, 31. Начало проведения собрания в 12.00 часов.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Утверждение Отчета исполнительного органа общества о деятельности за 2013 год.
- Утверждение Отчета Совета общества о результатах деятельности за 2013 год.
- Утверждение финансового Отчета общества за 2013 год и рассмотрение заключения Аудитора общества по нему.
- Утверждение Отчета Ревизионной комиссии общества за 2013 год.
- О распределении прибыли и о размере дивидендов акционером за 2013 год, и нормативах распределения прибыли на 2014 год.
- Утверждение размера оплаты труда, годовых вознаграждений и компенсаций органам управления и контроля общества.
- Выборы членов Совета общества.
- Утверждение аудитора общества и размера оплаты его услуг.

Список акционеров, имеющих право на участие в общем собрании, составлен по состоянию на 26.02.2014 г.

Регистрация акционеров начинается в 10.00 часов и заканчивается в 11.45 часов. Акционеры должны представить документ, удостоверяющий их личность, а их представители и доверенность, составленную согласно действующему законодательству.

С материалами к повестке дня общего собрания акционеров можно ознакомиться, начиная с 01.04.2014 г., по адресу: г. Окница, ул. Ливезилор, 31, в рабочие дни с 9.00 до 16.00 часов.

Контактный телефон: (0271) 2-32-08.

**Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку**

2

**Всемирный банк:
Молдова должна улучшить
защиту инвесторов**

3

**Ретроспективы
аграрного страхования
в 2013 году**

4

Национальный банк заподозрил ряд банков в спекуляциях с продажей валют

Национальный банк Молдовы (НБМ) заподозрил ряд банков в спекулятивных действиях с покупкой валюты по завышенному курсу. Как передает «ИНФОТАГ», регулятор рынка на прошлой неделе оперативно создал рабочую группу из своих специалистов, которые исследовали продажу банками долларов США и евро.

По словам президента НБМ Дорина Дрегуцану, группа выявила ряд банков, замешанных в спекулятивных действиях, связанных с установлением чрезмерно высоких и неоправданных курсов на продажу и покупку валюты.

Как пояснили корреспонденту «ИНФОТАГ» специалисты ряда банков, их потребность в валюте продиктована заявками клиентов на покупку евро и долларов США.

«В основном заявки поступили от компаний энергетического сектора, которые оплачивают импорт в Молдову энергоресурсов», – сказал один из собеседников агентства.

«НБМ вмешался в четверг в ситуацию и продал на рынке больше обычного валюты», – сказал вице-президент НБМ Мариан Молошаг, который считает ситуацию на валютном рынке «искусственной».

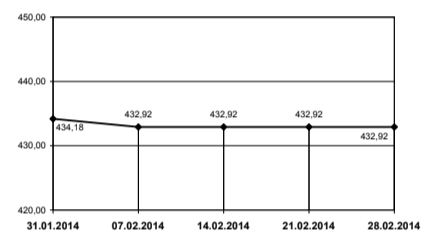
По его словам, НБМ будет ждать реакции рынка, считая, что всплеск курса евро и доллара США «ничем не оправдан», и те, кто сегодня поддается панике и покупает по завышенному курсу валюту, проиграны после того, как курс молдавского лея стабилизируется.

В НБМ обращают внимание на то обстоятельство, что на международных рынках не произошло такого повышения курса евро по отношению к доллару США, как, например, в Молдове.

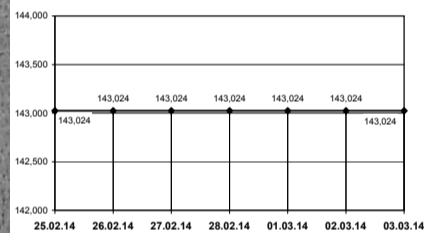
Справка «ИНФОТАГ»: На межбанковском рынке в четверг НБМ продал \$20 млн, чего до сих пор в таких объемах регулятор рынка не делал.

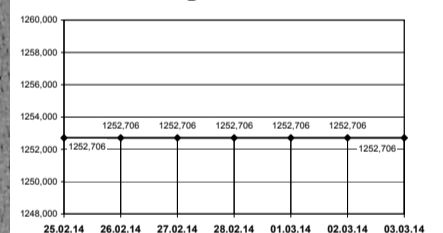
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют на 5.03.2014

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	13.6417
EUR	1	18.7732
UAH	1	1.4436
RON	1	4.1547
RUB	1	0.3772

Обзор биржевых сделок за неделю

В период с 24 по 28 февраля 2014 года на Фондовой бирже Молдовы было заключено 12 сделок с акциями 10 эмитентов. Общий объем торгов составил 203,5 тыс. леев.

В Основной Секции биржи (интерактивный рынок) торговались ценные бумаги 7 эмитентов с общим объемом 154,2 тыс. леев. Рыночная цена акций «Victoriabank» выросла с 32 до 33,50 лей.

В Секции Прямых Сделок зарегистрированы 2 типа сделок на сумму 49,3 тыс. леев. В рамках голосовых торгов были проданы акции 2 эмитентов: «Vicusiga» – 10 лей за акцию и «Lusmeson» – 28,79 лей за акцию.

Посредством публичного предложения на вторичном рынке Александра Кан приобрела 2,44% акций кишиневского общества «Artima» по 1,10 лей за акцию. Общий объем сделки составил 45,2 тыс. леев.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой). Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

Фондовая биржа Молдовы

Внимание акционеров, представителей акционерных обществ и профессиональных участников финансового рынка!

Газета Capital Market в рамках кампании по подписке на 2014 год проводит акцию «Подпишись на Capital Market», участники которой получают 10-процентную скидку на публикацию финансового отчета.

Кроме того, подписавшиеся на нашу газету смогут в качестве бонуса осуществить запрос о ранее опубликованных отчетах и объявлениях акционерных обществ.

CAPITAL Market

*Împreună
în lumea
finanțelor*

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 28 февраля 2014 года, был рассмотрен ряд вопросов.

В результате повторного неисполнения управляющими ссудо-сберегательных ассоциаций предписаний, установленных постановлениями Национальной комиссии по финансовому рынку №36/1 от 02.08.2013 „О предписании некоторым ссудо-сберегательным ассоциациям принять меры для соответствия условиям лицензирования” и, №59/4 от 14.12.2013 „Об исполнении Постановления Национальной комиссии по финансовому рынку №36/1 от 02.08.2013”, Административный совет принял решение отозвать лицензии на право деятельности у А.Е.І. „TRESTIENI-INVEST”, „POPINȚENI” и „FINCORDAN”, предписав представить в НКФР отозванные лицензии в течение 10 рабочих дней с момента вступления решения в силу, а также начать процедуру добровольной ликвидации в течение 30 рабочих дней с момента вступления решения в силу.

Рассмотрев представленные материалы, Административный совет НКФР принял решение зарегистрировать проспект публичного предложения акций на первичном рынке коммерческого банка „EuroCreditBank” S.A. на сумму 35 000 000 лей. Уставный капитал компании составляет 108 000 000 лей (10 800 000 простых именных акций номинальной стоимостью 10 (десять) лей/акция).

В ходе заседания была разрешена реорганизация:

– Акционерного общества „PISCICOL NORD” путем дробления (выделения) с передачей части имущества новой компании „INTIO-AGRO” S.R.L.;

– Акционерного общества „AGROVIN BULBOACA” путем дробления (выделения) с передачей части имущества новым компаниям S.R.L. „CASTEL MIMI”, S.R.L. „SPIRITS AND

DISTILLED TRADE”, S.R.L. „LEONARDO CELLARS” и S.R.L. „DOMENILE SPEIA PRIM”.

В результате рассмотрения представленных заявлений, в ходе заседания принято решение о переоформлении лицензий:

– Страховой компании „KLASSIKA ASIGURĂRI” S.A. серии CNPF №000619, выданной 2 августа 2010 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с исключением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: мун. Кишинев, ул. Пушкина, 35, №3; г. Дрокия, ул. 31 Августа 1989,12/4; г. Бричаны, ул. Приетений, 2;

– Страховой компании „DONARIS GROUP” S.A. серии CNPF №000657, выданной 29 марта 2011 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с: а) включением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: мун. Кишинев, Московский проспект, 6; мун. Комрат, ул. Ленина, 113; б) исключением следующего адреса, по которому осуществляется лицензируемая деятельность: с. Юрчены, Ниспоренский район.

Административный совет НКФР разрешил государственную регистрацию изменений, внесенных в учредительные документы страховой компании „ACORD GRUP” S.A., связанные с изменением ст. 2 пункта (9) устава и включением представительства в Бельцах по адресу мун. Бельцы, ул. Пушкина, 21. Кроме того, разрешена и государственная регистрация изменений, внесенных в данные страховой компании „ACORD GRUP” S.A. в Государственном реестре в районном представительстве Государственной лицензионной палаты, связанных с изменением юридического адреса представительства в Бельцах с мун. Бельцы, ул. Штефана чел Маре, 6/2, на мун. Бельцы, ул. Пушкина, 21.

Агентство публичной собственности объявило первый с начала года раунд приватизации

Агентство публичной собственности (АПС) Молдовы объявило в пятницу о проведении первого с начала 2013 г. раунда продажи госсобственности. Как сообщили „ИНФОТАГ” в АПС, до 4 апреля принимаются заявки на инвестиционный конкурс по продаже кинотеатров в Глодянах, Фалештах и Лееве по начальной цене от 430 тыс. до 1,25 млн леев. При этом инвестиции новых владельцев должны составить в ближайшие три года от одного до двух миллионов леев.

На коммерческий конкурс по приватизации выставлены акции государства в НИИ Rif-acvaaparat и Eliri, а также единые имущественные комплексы 22 госпредприятий. Среди них – заводы «Виброприбор» и Jiuvaier, несколько птицефабрик, гостиница «Заря» в Кишиневе, санаторий «Сэнзатэя» в Сергеевке (Украина), а также ферма по выращиванию племенных лошадей AT-Prolin (Чадыр-Лунга), против приватизации которой категорически высказывались власти Гагаузии. Государство надеется выручить от приватизации этих объектов около 600 млн леев.

На 2 апреля намечен аукцион «с молотка» по продаже четырех единых имущественных комплексов, семи комплексов недвижимого имущества и трех объектов незавершенного строительства. Начальная цена продажи выставленного имущества, в основном, на местах, – около 80 млн леев.

На аукционы «на понижение» выставлено шесть объектов незавершенного строительства в сельской местности по начальной цене в 120-170 тыс. Начальная цена может снизиться в ходе аукциона не более чем на 50%.

С 8 по 11 апреля на Фондовой бирже пройдет аукцион «с молотка» по продаже госпакетов акций в предприятиях. На продажу выставят пакеты 34 акционерных обществ (АО), почти в половине из них государство владеет мажоритарной долей. Многие из них уже не раз выставлялись на продажу, но безрезультатно.

Справка „ИНФОТАГ”: Правительство провело в 2013 г. только один тур приватизации, в декабре. Удалось продать лишь 14 из 91 предложенного объекта на 112 млн леев, при планировавшихся на год доходов от приватизации в 240 млн. На 2014 г. доходы от приватизации также запланированы в пределах 240 млн леев.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

о предписании некоторым ссудо-сберегательным ассоциациям принять меры для соблюдения положений законодательства

№11/4 от 06.02.2014

Мониторул Официал №35-41/173 от 14.02.2014

***

В результате надзора за деятельностью ссудо-сберегательных ассоциаций, было установлено несоблюдение некоторыми ассоциациями положений ст. II Закона №95 от 03.05.2012 „О внесении изменений и дополнений в Закон о ссудо-сберегательных ассоциациях №139-XVI от 21 июня 2007 года” (Официальный монитор Республики Молдова, 2012, №149-154, ст.

486), предусматривающих приведение уставов и внутренних регламентов в соответствие с требованиями действующего законодательства в течение 12 месяцев.

Исходя из вышеизложенного, на основании ст. 8 п. б) и ф), ст. 9 ч. (1) п. d) и г), ст. 25 ч. (2) Закона №192-XIV от 12.11.1998 „О Национальной комиссии по финансовому рынку” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2007, №117-126 BIS), ст. 9 ч. (2) п. е), ст. 26 ч. (3) и

(4), ст. 46 ч. (1), ст. 49 ч. (1) п. с) Закона №139-XVI от 21.06.2007 „О ссудо-сберегательных ассоциациях” (Официальный монитор Республики Молдова, 2007, №112-116, ст. 506), ст. 2, ст. 7 ч. (1) п. с), ст. 17 п. с1) Закона №220-XVI от 19.10.2007 „О государственной регистрации юридических лиц и индивидуальных предпринимателей” (Официальный монитор Республики Молдова, 2007, №184-187, ст. 711), п. 5 пп. б) Положения о выдаче разрешения для государственной регистрации ссудо-сберегательных ассоциаций, утвержденного Постановлением Национальной комиссии по финансовому рынку №15/11 от 17.04.2008 (Официальный монитор Республики Молдова, 2008, №154-156, ст. 430), Национальная комиссия по финансовому рынку

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Предписать администраторам ссудо-сберегательных ассоциаций, перечисленных в приложении, привести уставы в соответствие с требованиями действующего законодательства и представить их в Национальную комиссию по финансовому рынку для получения разрешения для государственной регистрации в течение 30 рабочих дней с даты вступления в силу настоящего постановления.

2. Предупредить администраторов ссудо-сберегательных ассоциаций, перечисленных в приложении, что в случае несоблюдения положений пункта 1 настоящего постановления банковские операции будут приостановлены.

3. Контроль над исполнением настоящего постановления возложить на генеральное управление коллективных инвестиций и микрофинансирования.

4. Настоящее постановление вступает в силу со дня опубликования.

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ
Юрие ФИЛИП

Кишинэу, 6 февраля 2014 г.

№11/4.

Приложение к Постановлению НКФР №11/4 от 06.02.2014 г.

№	Наименование	Адрес	IDNO
1.	CCA „Bădiceni”	с. Бэдичень, р-н Сорока	1003607005686
2.	CCA „Boianca Nord”	с. Грибова, р-н Дрокия	1003607001172
3.	CCA „Credite din Terebna”	с. Теребна, р-н Единец	1004604000665
4.	CCA „Cuconeștii Noi”	с. Куконештий Ной, р-н Единец	1004604000539
5.	CCA „Glinjeni”	с. Глинжень, р-н Фэлешть	1003602005175
6.	CCA „Gordinești-Edineț”	с. Гординешть, р-н Единец	1003604152039
7.	CCA „Grigal-Nord”	с. Балатина, р-н Глодень	1011602004511
8.	CCA „Haragiș”	с. Харагыш, р-н Кантемир	1003603002469
9.	CCA „Holmagea”	с. Южное, р-н Кахул	1004603002167
10.	CCA „Hristici”	с. Христич, р-н Сорока	1003607006786
11.	CCA „La Căsuți”	с. Косэуць, р-н Сорока	1004607001250
12.	CCA „Orhei Credit”	ул. Василе Лупу 80, г. Орхей	1003606150453
13.	CCA „Valea Teiului”	с. Киперничень, р-н Орхей	1004606001987
14.	CCA „Purcari”	с. Пуркарь, р-н Штефан Водэ	1003608000046
15.	CCA „Rădeni”	с. Рэдень, р-н Кэлэраш	1003609003985
16.	CCA „Risipeni”	с. Рисипень, р-н Фэлешть	1003602018502
17.	CCA „Sistemcredit”	с. Пырлица, р-н Фэлешть	1006602007871
18.	CCA „Unțești”	с. Унцешть, р-н Унгень	1003609001682
19.	CCA „Visoca”	с. Висока, р-н Сорока	1003607001563
20.	CCA „Zîmbreni”	с. Зымбрень, р-н Яловень	1003600110871
21.	CCA „Cucoreanca”	с. Кукоара, р-н Кахул	1003603003318

Всемирный банк: Молдова должна улучшить защиту инвесторов

Любому иностранному инвестору нужны гарантии для капитала, который он намерен вложить на рынок. Так как Молдова является страной с высоким уровнем риска, также есть риски обесценивания национальной валюты, инвестору нужны, в первую очередь, предсказуемые законы и регулирующие нормы. Согласно докладу Всемирного банка за 2013 год *Doing Business*, наша страна находится на 80 месте по защите инвесторов.

Эксперты Всемирного банка (ВБ) обратили внимание на то, что Молдове надо ускорить реформы, чтобы местная деловая среда стала более конкурентоспособной и привлекательной для зарубежных инвесторов. Пока есть проблемы в основных показателях, таких как макроэкономическая стабильность, обучение и навыки рабочей силы, ряд проблем в финансовой сфере и вопросах трансграничной торговли. В ходе недавней пресс-конференции директор офиса Всемирного банка в Молдове Абдулайек Сек объявил о том, что в сентябре этого года будет представлен проект поддержки Молдовы на следующие четыре года, направленный на укрепление деловой среды и конкурентоспособности на едином европейском рынке. Взамен Всемирный банк ожидает серьезных реформ, обеспечивающих благоприятный для инвестиций климат.

Дину Армашу, исполнительный директор Ассоциации иностранных инвесторов Молдовы, считает, что местная деловая среда действительно нуждается в лучшем регулировании, особенно в прозрачности процесса принятия решений. Однако, по его словам, «опасно проводить реформы только путем реализации тех примеров, которые содержатся в *Doing Business*, без точного понимания того, что нужно менять в законодательстве для предпринимателей. В то же время важно не ломать мировую корпоративную практику, не давить на мажоритарных акционеров компаний», – сказал он.

ВБ рекомендует внедрить в Молдове ряд признанных на мировом уровне мер для увеличения защиты инвесторов, например более жесткие санкции к директорам, уличенным в незаконных сделках с аффилированными лицами, открытие реестров компаний для проверки их акционерами, упрощение возмещения ущерба акционерам в судебных инстанциях.

Кроме того, эксперты ВБ считают, что нельзя забывать и о защите миноритариев.

По мнению директора Генерального исполнительного управления Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР) Елены Пуй «сектора ценных бумаг, страхования и микрофинансирования в Молдове обладают огромным потенциалом, это неосвоенные запасы, куда можно направлять значительные инвестиционные потоки, несмотря на то, что показатели этих секторов пока скромные». По ее словам, в прошлом году динамика развития этих секторов была положительной.

По данным НКФР, в 2013 году рынок страхования вырос на 8,5% против показателей предыдущего года – 1,18 млрд лей начисленных брутто-премий, однако суммы прямых инвестиций, в частности иностранных, по-прежнему невелики.

Е. Пуй отметила, что «рынок ценных бумаг не располагает разнообразными финансовыми инструментами привлечения инвестиций, с этой целью чаще всего используются сделки с простыми акциями». Кстати, это единственный инструмент, используемый сегодня на этом рынке.

В 2013 году посредством эмиссий ценных бумаг было привлечено 950 млн лей, а на вторичном рынке было осуществлено сделок на сумму 1,7 млрд лей или на 37% больше, чем в 2012 году. Инвесторы обращаются к прозрачным рыночным механизмам, то есть биржевым сделкам, которые превысили показатель предыдущего года в 1,3 раза.

И сектор микрофинансирования располагает скромным уровнем ликвидности, зарегистрировав за прошлый год небольшую прибыль. Ссудо-сберегательные ассоциации и организации по микрофинансированию оказали услуг на сумму свыше 2 млрд лей.

«Невозможно понять инвестиционный процесс без того, чтобы не учесть гармонизацию национального законодательства с директивами ЕС, особенно с теми, которые касаются международного коммерческого права или развития бизнеса. В ЕС более строгие требования, чем в Молдове, в вопросах создания

и развития бизнеса», – отметил Еуджен Осмокеску, исполнительный директор *Corporația de Finanțare Internațională (CFI)*. По его словам, Молдова нуждается в привлечении прямых иностранных инвестиций и даже местных инвестиций.

Согласно данным Национального банка Молдовы (НБМ), чистый приток прямых иностранных инвестиций в экономику Молдовы (с учетом оттока капитала) за 9 месяцев 2013 г. составил \$174,86 млн, увеличившись на 35,3% в сравнении с тем же периодом прошлого года. Более 53% пришлось на инвесторов из стран ЕС – Голландия и Кипр, в то время как на долю инвесторов из стран СНГ пришлось всего лишь 11,5% инвестиций.

Надо отметить, что в 2013 году вступил в силу Закон о рынке капитала в целях создания сильного и прозрачного рынка. В соответствии с Законом будет создан Фонд компенсаций инвесторам, если инвестиционное общество обанкротится. Также для защиты прав инвесторов введены пруденциальные требования эффективного менеджмента инвестиционного общества, чтобы обеспечить развитие конкурентоспособного рынка по сравнению с рынками ЕС.

События последних двух лет на рынке капитала, особенно рейдерские захваты, заставили НКФР разработать законопроект о внесении изменений и дополнений в Закон о рынке капитала. Эти поправки призваны обеспечить проведение реформы системы учета прав собственности.

Кроме того, продвигается и другой законопроект, предусматривающий поправки к Закону об акционерных обществах, которые увеличивают уровень защиты прав и интересов инвесторов и акционеров на рынке капитала. «Будет исключено любое неоднозначное толкование закона, будут исключены излишние требования к созыву общих собраний акционеров, выборам органов руководства компании и т. д. Этот законопроект более амбициозен, и мы надеемся, что защита инвесторов станет более заметной», – говорит Елена Пуй.

Лилия ПЛАТОН

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Национальное бюро автостраховщиков (НБАА) отказывает компании GRAWE Carat в выдаче сертификатов «Зеленая карта»

Как отмечается в сообщении *GRAWE Carat*, компания не может выдавать сертификаты «Зеленая карта» из-за отказа НБАА выполнять окончательное и вступившее в законную силу решение Апелляционной палаты.

Уже прошло более месяца с момента принятия решения Апелляционной палатой, тем не менее, *GRAWE Carat* не получила сертификаты «Зеленая карта», хотя имеет право на их продажу, являясь полноправным членом НБАА. «С нашей точки зрения, действия НБАА являются злоумышленными. Решение Апелляционной палаты является окончательным и обжалованию не подлежит, а НБАА обязано соблюдать это решение и вернуть сертификаты «Зеленая карта» нашей компании. То, что происходит на данный момент – незаконно, и мы будем продолжать борьбу за защиту наших прав в высших инстанциях, как Молдовы, так и международных», – заявил член правления *GRAWE Carat* Петер Хроновски (Peter Hronovsky).

Как отмечается в сообщении *GRAWE Carat*, начиная с 29 января 2014 г., Виктор Чилибик и другие ответственные лица, которые управляют деятельностью НБАА, злоупотребляют служебным положением и уклоняются от исполнения решения Апелляционной палаты, ссылаясь на незаконные, ложные основания и формальности касательно невозможности исполнения, и отказываются вернуть сертификаты «Зеленая карта» в количестве 71 тыс. бланков. НБАА продолжает причинять серьезный материальный ущерб компании *GRAWE Carat* и демонстративно нарушает правовые нормы и правила профессионального поведения.

Как говорится в сообщении *GRAWE Carat*, в октябре 2013 г. компанию незаконно лишили права на выдачу сертификатов «Зеленая карта» полноправные члены Национального бюро автостраховщиков – компании *Moldasig, Asito, Victoria Asigurări* и *Klassika Asigurări*.

InfoMarket

Минсельхоз создал рабочую группу для спасения АО AROMA

Для спасения вино-коньячного комбината *АО Aroma* от банкротства в министерстве сельского хозяйства и пищевой промышленности создана рабочая группа во главе с заместителем министра Сергеем Гециу. Соответствующий приказ подписал министр Василий Бумаков.

В документе, цитируемом агентством «ИНФОТАГ», говорится, что комиссия создана с целью решения проблем предприятия, возникших после того, как Апелляционная палата Кишинева инициировала процедуру его несостоятельности, и обязала до 24 марта дать оценку плану реструктуризации завода, подготовленную управляющим несостоятельности Вячеславом Тимотиным. Согласно приказу, рабочая группа обязана подготовить до 17 марта оценку плана, выработать план действий по улучшению ситуации на предприятии, а также высказаться по отчету компании *General Expert*, проведшей оценку собственности *Aroma*.

Василий Бумаков считает, что стоимость активов намеренно занижена, и в прошлом году называл события вокруг комбината рейдерством.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Юрие ФИЛИП,
Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,
Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Татьяна СОЛОНАРЬ
Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:
capital@market.md, ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)
Расчетный счет: 225139437,
ф/к 1003600114204,
КБ "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" AO,
филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD22436.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup"

Ретроспективы аграрного страхования в 2013 году

Сельское хозяйство является практически единственным видом бизнеса, осуществляемым под открытым небом. На фоне участвующих природных бедствий, крестьянин, не страхующий свои угодья или животных, рассчитывает на милость судьбы, либо не заботится о будущем своего бизнеса. Если проанализировать статистические данные, можно заметить, что только один процент наших сельхозпроизводителей страхует насаждения и животных. Мы побеседовали об итогах в сфере аграрного страхования за 2013 год с представителями четырех страховых компаний, занимающихся аграрным страхованием в Молдове.

В 2013 ГОДУ СИТУАЦИЯ УЛУЧШИЛАСЬ

Похоже, что тем, кто решил не тратить деньги на страхование в сельском хозяйстве в 2013 году, повезло – убытков они не понесли, так как природных бедствий было немного. Об этом говорят и данные Национального бюро статистики. Совокупное производство в хозяйствах всех категорий (сельскохозяйственные предприятия, крестьянские (фермерские) хозяйства и другие) в прошлом году увеличилось на 138,3% по сравнению с предыдущим годом. Рост совокупного производства был обусловлен непрерывным увеличением растительной продукции на 61,8%, в то время как животноводческая продукция выросла всего лишь на 0,7%. Стоит ли аграриям рассчитывать только на везение в этом году?

Ион Буза, глава отдела аграрного страхования страховой компании «MOLDCARGO», сообщил, что компания занимается страхованием в этой сфере с осени 2007 года.

«За последние два года ощущается обострение отрицательных последствий природных бедствий на сельскохозяйственные культуры. Причина заключается в глобальном потеплении. Например в 2012 году была отмечена сильная засуха, причинившая аграриям убытков на сумму свыше 2 млрд лей, а в 2013 году прошли сильные дожди с бурями и градом. В будущем, как предупреждают международные метеорологические службы и ученые, усилятся отрицательные последствия этого явления на различные стороны жизни человека, особенно в сфере сельского хозяйства», – говорит И. Буза.

Олег Галбурэ, начальник отдела сельскохозяйственного страхования страховой компании «MOLDASIG», сообщил, что «в целом прошлый год был удачнее для аграриев. Они собрали богатый урожай, особенно кукурузы, подсолнуха, сахарной свеклы, фруктов и винограда». «Для нас, страховщиков, 2013 год не принес ожидаемых результатов, хотя по договорам, которые истекли в 2013 году, были выплачены незначительные возмещения».

По его словам, «очень высокий уровень страховых возмещений, выплаченных компаниями в предыдущие годы (2011 и 2012 гг.), несмотря на солидную базу перестрахования, отрицательно сказался на портфеле сельскохо-

зяйственного страхования. Немалые суммы выплаченного ущерба по договорам в 2011 году (126%) и 2012 году (168%), как следствие града и сильной засухи, насторожили внешних перестраховщиков, резко ухудшивших условия сотрудничества, а ряд компаний и вовсе отказался работать с нами. Кроме того, руководство компании ограничило число заключаемых договоров. В частности, было отказано в страховании сахарной свеклы, где были отмечены особенно огромные убытки за последние три года».

Директор страховой компании Garanție Александру Згардан отметил, что в 2013 сельскохозяйственном году было немало осадков. Поэтому в итоге выиграли те страховые компании, которые приняли риски и заключили страховые договоры.

А. Згардан отметил, что этот вид страхования очень специфичен, тут нужны хорошо подготовленные специалисты. «В Молдове страхователи ведут себя необычно, особенно страхователи в этой области – они ждут выплаты ущерба на сумму не меньше суммы выплаченных премий, даже если страховой случай не наступил. Также и договоры в этой сфере сложны и требуют разнообразных подсчетов, не всякий клиент это осилит. Например, клиенты редко понимают то, что страховые компании не страхуют от снижения качества товара или рисков, связанных с изменением цен на некоторые сельхозтовары, они страхуют количество урожая застрахованной культуры. То есть, работы непочтатый край», – сказал А. Згардан.

Начальник отдела страхования страховой компании «Klassika Asigurări» Кэлин Томулец сообщил: «Для компании Kassika Asigurări прошлый год был первым в сфере страхования сельского хозяйства, так как в конце 2012 года были завершены все процедуры для получения права работы в этой сфере. В целом это был хороший год для сельскохозяйственных производителей и, соответственно, для нас, страховой компании, застраховавшей возможные риски».

ОКОЛО 92,9 МЛН ЛЕЙ НАЧИСЛЕННЫХ ПРЕМИЙ В 2013 г.

Представитель компании Moldcargo отметил, что премии, начисленные от страхования сельскохозяйственных культур и домашних животных, в 2013 году составили 10,035 млн лей. «Из 120,089 млн лей премий, начисленных компанией в 2013 году, доля субсидированного страхования в сельском хозяйстве составила 8,3%», – отметил И. Буза.

О. Галбурэ сказал, что в 2013 году страховая компания «Moldasig» начислила 338,4 млн лей страховых премий. «Из этой суммы около 22% или 75,2 млн лей было начислено по договорам страхования имущества сельхозпроизводителей. Это хороший показатель, тем более что, по его словам, компания сконцентрировалась на работе с крупными производителями, страхуя, в частности, многолетние культуры (сады) от таких рисков, как град и заморозки. От сильной засухи были застрахованы незначительные земельные участки».

«Именно сильная засуха являлась самым распространенным риском среди сельхозпроизводителей весной 2013 года, что, к сожалению, стало причиной «миграции» части наших клиентов к другим компаниям», – отметил О. Галбурэ.

К. Томулец сообщил, что компания Klassika Asigurări вела в прошлом году осторожную политику в сфере отбора клиентов, желающих застраховать сельхозкультуры. В этом отношении К. Томулец отметил, что клиентов, которые обратились в Klassika Asigurări для заключения страхового договора, можно разделить на три категории: верные клиенты, которые пользуются другими продуктами компании, и при появлении нового продукта решают его приобрести; «клиенты-мигранты» от других компаний, работающих в сфере сельскохозяйственного страхования; и новые клиенты, которые впервые заключают договор с компанией на страхование в сфере сельского хозяйства. Klassika Asigurări отнеслась особенно внимательно именно к второй категории клиентов, расценив их как потенциально проблематичных клиентов. «Будучи новичком в этом сегменте страхования, Klassika Asigurări предпочла не рисковать, быть осторожной. В 2013 году мы не ставили перед собой задачу увеличить число договоров и сумму начисленных брутто-премий, цель заключалась в безопасности компании и получении опыта», – сказал К. Томулец.

Он также сообщил, что сумма начисленных брутто-премий в 2013 году по договорам сельскохозяйственного страхования составила около 300 тыс. лей, компания при этом не выплачивала ущерба. «Мы считаем это хорошим результатом, поэтому в этом году мы сохраним политику прошлого года. Мы намереваемся также сохранить еще один принцип на будущее – подробное осведомление клиента об условиях договора. Насколько мы поняли, сельскохозяйственные производители, ежегодно заключающие страховые договоры, не изучают их, не знают элементар-

ных вещей о наступлении страхового риска, доли франшизы, уровня покрытия страхового ущерба в случае наступления страхового риска», – рассказал К. Томулец.

А. Згардан сообщил, что компания «Garanție» начислила брутто-премий по субсидированному страхованию в сельском хозяйстве 7,37 млн лей, из которых 1,38 млн лей – это премии, полученные от страхования животных, и 5,99 млн лей – от страхования сельскохозяйственных культур. «Премии, начисленные от субсидированного страхования сельского хозяйства, составили 23% от общей суммы начисленных премий компании «Garanție» в 2013 году», – добавил А. Згардан.

СОТРУДНИЧЕСТВО С ГОСУДАРСТВОМ

И. Буза отметил, что сотрудничество с государством на сегодняшний день регулируется Законом о субсидируемом страховании производственных рисков в сельском хозяйстве №243-XV от 08.07.2004. «Учитывая усиление отрицательных последствий климатических явлений для сельского хозяйства, желательнее более тесное сотрудничество, особенно в сфере предупреждения рисков бедствий, таких как сильная засуха. В таких вопросах страховые компании без участия государства не смогут выдержать последствия этих бедствий, наносящих ущерб сельхозплощадям, и, ограничивая, тем самым, риски, которые смогут взять на себя страховые компании. Поэтому хотелось бы, чтобы существующая нормативная база соответствовала нынешним вызовам и практике других стран», – считает И. Буза.

О. Галбурэ уверен, что государство выполнило свои обязательства, выплатив субсидии по договорам, заключенным в первой половине 2013 года. «Что касается договоров, заключенных осенью 2013 года, субсидии пока не были выплачены компаниям, хотя срок, установленный законодательством в 60 календарных дней, прошел. Причина заключается в том, что пока не вступило в силу Положение о порядке распределения средств фонда субсидирования

сельскохозяйственных производителей на 2014 год. Ждем его публикации в «Мониторул Официал», – сказал О. Галбурэ.

К. Томулец назвал положительным опыт сотрудничества компании Klassika Asigurări с государством в сфере страхования в сельском хозяйстве. Что касается увеличения Фонда субсидирования на 100 млн лей в 2014 году, и того, как это отразится на рынке страхования в сельском хозяйстве, он отметил, что это хорошо повлияет на премии по договорам страхования сельхозкультур.

«Гут государство должно больше информировать сельхозпроизводителей о субсидировании страхования выращиваемых культур», – уверен К. Томулец.

А. Згардан считает, что сотрудничество с государством проходит сложно, «но компания попытается решить все проблемы по мере их поступления».

ПРОГНОЗЫ НА БУДУЩЕ

«Надо понимать, что эти 100 миллионов лей, выданные дополнительно, предназначены на весь Фонд субсидирования на 2014 год, а не только на страхование в сельском хозяйстве. Кроме того, будем надеяться, что мы не окажемся в ситуации, которая постоянно происходит к концу года, когда субсидии накапливаются за счет сумм предыдущего года с большим запазданием. В то же время хочу отметить, что мы, страховщики, не ограничены в запрашиваемых суммах, так что все зависит от нас, от нашей способности привлечь как можно больше клиентов в сфере аграрного страхования», – сказал О. Галбурэ.

И. Буза придерживается мнения, что «подписание Соглашения о свободной торговле с Европейским Союзом приведет к тому, что сельхозпроизводители столкнутся с сильной конкуренцией фермеров ЕС. Уровень субсидирования в Европе, по меньшей мере, в 10 раз выше, чем в Молдове. Специалисты полагают, что Фонд субсидирования надо как минимум удвоить. Учитывая состояние бюджета Молдовы, увеличение Фонда субсидирования даже на 100 млн лей надо приветствовать, это пойдет на пользу производителям и в итоге усилит процесс страхования в сельском хозяйстве».

А. Згардан не уверен в том, что эти изменения приведут к каким-либо результатам. «Надеюсь лишь, что будут соблюдены сроки выплаты премий, которые традиционно нарушаются».

Татьяна СОЛОНАРЬ

Фермеры могут подавать заявки на государственные субсидии

Вступило в силу Положение о порядке распределения средств фонда субсидирования сельскохозяйственных производителей

Правительство утвердило Положение сельскохозяйственных субсидий на 2014 год. В этом году фонд поддержки фермеров составит 500 млн лей по сравнению с 400 млн в 2013 году.

Таким образом, фермеры, которые намерены вырастить сады вишни, черешни, абрикоса, сливы, персика, получат гранты на сумму 20000-30000 леев за гектар.

На выращивание плантации плодовых деревьев фермеры получат от 50 тыс. лей за гектар.

Что касается стимулирования инвестиций в производство овощей в закрытом грунте (зимние теплицы, солярии, тоннели), то субсидии на эти цели будут увеличены до 70% для групп производителей и до 60% – для индивидуальных фермеров.

Выросли на 50% субсидии на ирригационные работы. Для стимулирования инвестиций в оборудование и технологическое переоборудование животноводческих ферм, для коровьих ферм субсидии вырастут до 60%, овечьих – до 50%. В нынешнем году субсидии смогут получить и рыбоводы.

Наряду с этим для поддержки развития инфраструктуры послеуборочной обработки и переработки, предприятия по упаковке, размещенные в сельских населенных пунктах, в том числе за чертой городов, населенных пунктов-резиденций районных советов, получают инвестиции в размере 50% стоимости. Потолок для этих выплат был увеличен с 2,5 млн до 4,5 млн леев. Для тех, кто будет консолидировать сельхозземли в один участок, предусмотрены дополнительные субсидии для покрытия затрат на кадастровые работы.